

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

13 листопада 2020 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, повертаємось, шановні колеги, доброго дня. Ми отримали 12, є у нас 12 згод від народних депутатів щодо проведення нашого засідання комітету в режимі відеоконференції. Зараз у нас присутніх народних депутатів, наскільки я бачу, 16. Так? Тобто прошу всіх, давайте проведемо нашу перекличку таку формальну.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко. Він ще підключається.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Князевич. Не чутно.

_____. Демченко просит включити його, разрешити вход.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вже давно дозволив йому вхід. Я от зараз, його бачите на екрані, він відключається.

Князевич, будь ласка. Не чутно було.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній. Дякую.

Народний депутат Костін. Присутній.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Німченко. Немає.

Народний депутат Демченко. Бачимо, да.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній. Дякую.

Народний депутат Новіков. Поки не бачу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов. Немає.

Народний депутат Соколов.

СОКОЛОВ С.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій. Немає.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Шпенюв. Немає.

Тобто у нас 13 народних депутатів присутні. Кворум є. Можемо розпочинати. Оголошую засідання Комітету з питань правової політики відкритим.

Вам був запропонований порядок денний засідання сьогоднішнього комітету. Є пропозиція його прийняти за основу, а потім послухати, чи є якісь пропозиції до порядку денного. Немає заперечень? Тоді будемо голосувати за прийняття...

ДЕМЧЕНКО С.О. Є заперечення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заперечення щодо прийняття за основу?

Народний депутат Демченко. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Друзі, доброго дня всім! Я хотів перед тим, як ми затверджуємо відповідний порядок денний, звернути увагу на ту обставину, що Верховною Радою, народними депутатами на минулому засіданні був порушений Регламент Верховної Ради України при голосуванні за кандидатів на посаду судді Конституційного Суду. Так, насамперед була порушена стаття 208 прим.4, відповідно до якої є вимоги, що у разі, якщо у нас більше ніж одна вакантна посада судді Конституційного Суду, то мають приймати в рейтинговому голосуванні усі кандидати на відповідну посаду. Ми ж розділили кандидатів на дві групи, чим порушили Регламент. Відповідно, якщо б ми слідували Регламенту, то ми мали б голосувати рейтингово за всіх

кандидатів, які були на посаду судді Конституційного Суду. І дві особи, що набрали найбільшу кількість голосів, мали б зайняти дві вакантні посади суддів Конституційного Суду.

Внаслідок даного порушення Верховною Радою Регламенту Верховної Ради України ми порушили права відповідних кандидатів, які приймали участь в конкурсах відповідних на посаду судді Конституційного Суду.

Я вважаю, що без розгляду і оцінки даного питання переходити до визначення нового конкурсу на посаду судді Конституційного Суду ми не маємо права. Тому прошу перед тим як переходити до цього питання і затверджувати його в порядку денному, по-перше, розглянути питання про порушення Регламенту, яке відбулося внаслідок засідання Верховної Ради України при голосуванні на призначення посад суддів Конституційного Суду минулого разу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.

Я думаю, що ми можемо ці питання розглянути і додати їх до порядку денного, якщо ви вважаєте, якщо комітет підтримує. Але все ж таки це не заважає нам прийняти порядок денний за основу, а потім обговорити і прийняти його в цілому. Потім, якщо народні депутати підтримають, ми можемо розглядати.

А щодо порушення питання щодо порушення Регламенту, то це питання регламентного комітету, і тут будь-який народний депутат може звернутися з відповідною заявою до Голови Верховної Ради.

Пропоную перейти до голосування за основу порядку денного.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Чую.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Да, я почув.

Народний депутат Маслов

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат. Так Німченка немає.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приєднався до нас. За.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

Немає.

Так, народний депутат Соболев.

Сергій Владиславович. Не чую.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, народний депутат Торохтій ще не приєднався.
Народний депутат Фріс

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І так до нас доєднується народний депутат Шпенюв Дмитро. Чутно нас? Ми голосуємо за прийняття порядку денного за основу. Зараз чекаємо, підключиться звук.

Дмитро. Народний депутат Шпенюв.

Ну, давайте так, я думаю, що, в принципі, голосів достатньо.

ВЛАСЕНКО С.В. Сто процентів, навіщо нам голос Шпенюва. Серйозна історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми чекаємо, коли він під'єднається, щось є проблеми зі звуком.

ВЛАСЕНКО С.В. Я жартую, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, я доєдную також наших народних депутатів.

Так 17 – за, проти – 0, утрималися – 0. Рішення прийнято.

Була пропозиція від народного депутата Демченка. Чи є інші пропозиції до порядку денного перед тим, як його приймати в цілому?

Народний депутат Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, мені здається, що пропозиція Сергія Анатолійовича охоплюється першим питанням порядку денного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, в принципі, да.

Тоді є пропозиція проголосувати за порядок денний в цілому.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич. Якщо можна, мікрофон.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я – за. В мене якісь проблеми із зв'язком.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко – поки нема.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов – нема.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій – нема.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Так, у нас також 17 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Перше питання – це кадрове питання про початок конкурсу для відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України. Доповідає голова підкомітету, заступник голови комітету Совгиря Ольга Володимирівна.

Ольга Володимирівна, вам слово.

СОВГИРЯ О.В. Доброго дня, шановні колеги! У нас відбулося голосування на пленарному засіданні щодо призначення одного із кандидатів на вакантну посаду судді Конституційного Суду України. За підсумком

такого голосування жоден із кандидатів не отримав 226 голосів, потрібних для призначення на цю посаду. У зв'язку із цим відповідно до Закону "Про Регламент Верховної Ради України", якщо жоден із кандидатів не набрав відповідної кількості голосів, комітет, до предмету відання якого належить питання діяльності Конституційного Суду, пропонує Апарату Верховної Ради України оголосити конкурс за вакантними У зв'язку із цим вношу пропозицію про оголошення такого конкурсу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Будь ласка, хто хоче взяти участь в обговоренні цього питання? Чи можемо ставити на голосування?

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, ну, очевидно, що Демченко просив слово з цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я розумію.

ВЛАСЕНКО С.В. Чи з ним є зв'язок?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я, да... Є, да.

Руслан Петрович Князевич, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Мене чутно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чутно, добре.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Доброго дня ще раз, колеги! Я думаю, що тут проблема справді є, вона дещо іншого характеру, ніж підняв наш колега Демченко. Вона справді виникла через те, що, шановні колеги, ми проводили

два конкурси паралельно фактично на дві вакантні посади суддів Конституційного Суду і домовились, пам'ятаєте, за моєю пропозицією, що ми одночасно будемо рекомендувати парламенту їх розглянути. І зрештою так і було, оскільки в порядку денному стояло на п'ятницю, наскільки я пригадую, саме проведення двох конкурсів, бо я нагадаю, що мова іде про проведення двох конкурсів, оскільки відповідно до Закону про Конституційний Суд і на підставі Конституції у нас відбувається шляхом рейтингового голосування в парламенті. Але з незрозумілих мені причин, може, пане голову, знаєте ви, вас не було, можливо, хтось знає, можливо, доповідачка знає, чомусь так трапилося, що один конкурс був проведений, ну, це вже інша справа, яка результативність його була, а інший не був проведений. І тому в багатьох виникло питання, що насправді не відбувся конкурс, тому що люди були переконані, що іде мова про один конкурс. Зважаючи на ці обставини, це питання радше не до нашого комітету, але було би добре, щоб під час розгляду цього питання все ж таки було поінформовано нашу рекомендацію і паралельно розглядати ці два конкурси. І поінформувати сесійну залу що стало причиною унеможливлення розгляду кандидатур другого конкурсу.

Тому що зараз, справді, ми розірвали цю ситуацію, тепер ми оголошуємо, точніше, звертаємося до секретаріату Апарату про оголошення проведення другого конкурсу, що теж відповідає закону, це абсолютно законна дія, її треба підтримати. Але ми вже синхронізувати ці процеси не зможемо, це зрозуміло, тобто ніхто не буде чекати, поки буде проведено підбір кандидатур і запропоновано на розгляд парламенту. Я думаю, що це може ускладнити розгляд питань у сесійній залі другого конкурсу і проведення цього конкурсу.

Тому, шановний пане голову, безумовно, треба звернути увагу керівництва, що є неприпустимим такого роду дія всупереч позиції комітету, або принаймні комітет перед тим, як розглядати це питання, має бути поінформований, і ми могли би, можливо, і додатково зібратися, і висловити

свої позиції, щоб зрештою не призводило до таких дискусій на комітеті знову.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Якщо ви спостерігали за перебігом подій, то я як голова комітету запросив до сесійної зали всіх учасників обох конкурсів. А чому так сталося, я не можу це прокоментувати, тому що я не був присутній, але моє персональне розуміння, що тому що просто був вичерпаний час для розгляду цих питань на засіданні Верховної Ради, але це є моє таке персональне припущення.

Я побачив так, по-перше, давайте я запрошую доєднатися Богдана Торохтія, члена комітету, до нашого засідання. І я побачив, була рука, перший Сергій Демченко, а потім народний депутат Власенко.

Сергій Олексійович, будь ласка, вам слово.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане голову. Я намагатимусь коротко.

Основний посил, я вже сказав, що відповідно коли ми голосували і Верховна Рада, рейтингове голосування відбувалося, а потім голосування про затвердження результатів рейтингового голосування саме про призначення на посаду судді Конституційного Суду, ми порушили відповідно статті 208 прим.4 Закону "Про Регламент Верховної Ради України". Крім того, що наслідком цього є порушені права відповідних учасників конкурсу на посаду суддів Конституційного Суду, крім того, в нас виник такий, на мою думку, юридичний колапс, який передбачає наступне. Оскільки Регламент визначає участь конкурсантів в Верховній Раді при голосуванні рейтинговому на усі існуючі вакантні посади, то якщо ми зараз намагаємося об'явити новий конкурс внаслідок того, що не те, що сказала пані Совгіря, що відповідні конкурсанти не набрали достатню кількість голосів, а внаслідок того, що Верховна Рада не затвердила результати рейтингового голосування і не

призначила суддів Конституційного Суду на вакантну посаду. Тобто це 2 є різних рішення, я звертаю на це увагу.

Але в чому юридичний колапс? Він полягає, на мою думку, в тому, що відповідні конкурси, які були одночасно на дві вакантні посади, насамперед і ми мали так голосувати, на мою думку, вони обидва вважаються не такими, що не відбулися. Оскільки ми прийняли рішення, ми не могли їх поділити, ми йшли в розріз із Регламентом.

Оскільки ми визначили, що конкурс не відбувся, то він не відбувся на усі дві вакантні посади на сьогоднішній день. І якщо об'являти зараз конкурс, наскільки я знаю, що зараз пані Совгіря озвучує ідею, щоб об'явити конкурс на одну посаду вакантну, то це буде порушення, на мою думку, знову ж таки Регламенту. Ми маємо зараз знову, якщо об'являємо новий конкурс, то об'явити конкурс на дві вакантні посади, тобто заново провести один загальний конкурс на дві вакантні посади. Тому таким чином ми виправимо ті порушення, які вже здійснили в Верховній Раді України при голосуванні на минулому засіданні, і не здійсимо нових порушень, які можуть бути підставами завтра задля того, щоб відповідні зацікавлені особи мали можливість оскаржити і отримають відповідний результат.

Ми мову ведемо про формування Конституційного Суду України і я думаю, що ми насамперед маємо тут бути буквоїдами і максимально витримати всі вимоги діючого законодавства, не входити ні в які порушення або обирати шляхи, які будуть потім під сумнівом. Тому моя пропозиція виправити те порушення, яке здійснила Верховна Рада, і якщо об'являти конкурс, то об'являти його одразу на дві вакантні посади і заново провести відповідний відбір.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.

Перед тим, як я надам слово Сергію Власенку, просто коротка справка. Якщо ви пам'ятаєте, колеги, то ці два конкурси, вони виникли з різних

підстав в різний час. Ми навіть на комітеті їх розглядали на різних засіданнях комітету. Да, була така, в принципі, домовленість для того, щоб провести ці конкурси у Верховній Раді в один день. Але з точки зору законодавства це жодним чином непов'язані речі. І це два різних конкурси, тому, в принципі, я не вважаю, що є якісь перестороги для того, щоб новий конкурс об'явити. Але просто це мій коментар.

Будь ласка, Сергій Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане голово.

Оскільки декілька членів комітету висловились щодо причин непроведення конкурсу на заняття вакантної посади суддів Конституційного Суду, я дозволю собі теж декілька слів з цього приводу сказати. Я вважаю, що те, що відбулося в сесійній залі Верховної Ради України є продовженням штучної свідомої атаки Президента України і його політичної команди, безпідставної атаки, я це підкреслюю, штучної, на Конституційний Суд України.

Єдиною причиною, чому не відбулося результативного голосування в сесійній залі Верховної Ради, було те, що у фракції "Слуга народу" є бажання призначити на дві вакантні посади представників своєї політичної сили. Давайте говорити відверто, саме тому, що пан Буроменський, який був висунутий фракцією "Слуга народу", відкликав свою кандидатуру і серед складу кандидатів не було представника фракції "Слуги народу", ми отримали нерезультативне голосування. Тобто вони мають бажання, політичне бажання, отримати контроль над Конституційним Судом, в тому числі шляхом внесення лише кандидатур своїх, так само, як це відбувалося з комісією по САП, так само, як це відбувалося з формуванням інших органів Верховної Ради. Є неухильне бажання Президента, яке виконується більшістю, по дискредитації, з одного боку, а з другого боку, по контролю над Конституційним Судом України. Саме тому не відбувся конкурс.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Безумовно, кожний народний депутат має право, обов'язок мати свою оцінку. Але тут давати оцінку тому, чому проголосувала Верховна Рада, не проголосувала, ми як комітет, я думаю, що... це не дуже доречно.

Шановні народні депутати, чи мають бажання...

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, пане голову. Якщо ви коментуєте мої слова, я прошу мої слова не коментувати, ви не маєте права цього робити як голова. Це по-перше.

А по-друге, я не ставив, не вносив пропозицію, щоб комітет якимось відреагував на голосування.

Дякую, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую за... Да, ми порозумілися, все нормально.

Чи є якісь у когось з народних депутатів бажання ще висловитись з цього приводу, чи можемо переходити до голосування? Тоді переходимо до голосування.

Вам запропонований проект рішення Комітету Верховної Ради України з питань правової політики про оголошення конкурсу для відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України та початок прийому пропозицій депутатських фракцій і депутатських груп щодо кандидатів.

Рішення комітету таке. Звернутися до Апарату Верховної Ради України з поданням про оприлюднення на офіційному веб-сайті Верховної Ради України інформації про початок конкурсу для відбору кандидатур на вакантну посаду судді Конституційного Суду України для прийому пропозицій депутатських фракцій, депутатських груп щодо кандидатів і далі зміст самого звернення, який відповідає Регламенту.

Ставлю це на голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Демченко Сергій Олексійович. Не бачу.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров. Не чутно.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. За.
Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Німченко в нас не доєднався.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Пузанов. Немає.

Народний депутат Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякую.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Шпенєв. Дмитро! Не бачу.

Рахуємо. 18 – за, проти – 0, утрималися – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Вам запропонований законопроект 4311 та два альтернативних: 4311-1, 4311-2. Це попередній розгляд цих законопроектів. Я знаю, що підкомітет з питань конституційного законодавства вже збирався та провів своє засідання.

Я прошу, давайте таким чином. По першому законопроекті, там група народних депутатів його подавала... В нас серед авторів є народний депутат Торохтій. По другому законопроекті 4311-1 є автор альтернативного народний депутат Фріс. По третьому законопроекті 4311-2 в нас, ми направляли народному депутату Чорному пропозицію, щоб він приєднався. Але я так розумію, що він не зміг приєднатися. Але з урахуванням того, що це попередній розгляд, є така пропозиція коротко надати можливість нашим колегам членам комітету, співавтору та автору, висловитися. Після цього я передам слово голові підкомітету Ользі Володимирівні Совгирі.

Будь ласка, Богдан Торохтій, будь ласка.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Доброго дня, шановні колеги. Даним законопроектом пропонується встановити, що Конституційний Суд є повноважним здійснювати конституційне провадження, якщо в його складі є щонайменше 17 суддів Конституційного Суду, які набули повноважень згідно зі статтею 17 про Конституційний Суд України.

Прошу вас підтримати та винести його на розгляд Верховної Ради.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Шановні колеги, мені здається, що подібні твердження стосовно збільшення розміру кваліфікуючого складу, скажімо так, судді Конституційного Суду, які мають право бути присутніми, коли вважається чинним засідання суддів Конституційного Суду, шляхом збільшення їх до

максимально граничної чисельності, у ситуації, коли, і навіть сьогодні у нас відсутні необхідні механізми для того, щоб впливати на можливість доцільно його роботи, тому що немає повного складу, 17 членів, якраз унеможливають роботу Конституційного Суду. Враховуючи те, що на сьогоднішній день у нас є безліч звернень до Конституційного Суду, в тому числі які проходили через наш комітет, в тому числі стосовно Закону України про референдум, який ми зараз обговорюємо, стосовно тих законопроектів щодо відповідного зменшення кількості народних депутатів, ну, безліч питань, які сьогодні на розгляді Конституційного Суду і які ще будуть неодноразово. Ми тим самим блокуємо його роботу. Враховуючи це, у мене абсолютно альтернативна пропозиція, абсолютно альтернативна думка визначити, що повноважним є склад, коли присутні дві третіх частини тих осіб, які мають право, які були затверджені відповідно відповідним чином. Тому ми не визначаємо кількісний склад кількість там 12, 15, 17 людей, а визначаємо дві третіх частини від тих, які мають право і пройшли відповідне затвердження.

Що це надасть? Це надасть можливість працювати Конституційному Суду, направлено саме на те, щоб не блокувати його роботу, а надати можливість приймати законні рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я тоді передаю слово голові підкомітету. Ольга Володимирівна, ви розглядали всі три законопроекти на підкомітеті. Ми маємо на разі і висновки ГНЕУ, вони знаходяться в "Електронному комітеті". Тому вам слово, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Так, шановні колеги, дійсно, у нас є три законопроекти, один з яких основний, два альтернативні. Всі вони пропонують тією чи іншою мірою визначити поняття повноважності складу

Конституційного Суду. Основний законопроект – це 4311 – передбачає, що суд повноважний здійснювати провадження, якщо в його складі є щонайменше 17 суддів.

4311-1 законопроект передбачає, що суд повноважний здійснювати провадження, якщо в його складі є щонайменше дві третини суддів, які набули повноважень. Тут хочу зробити коментар, що відповідно до Закону про Конституційний Суд суд є повноважним за умови обрання і відповідно складення присяги двох третин від складу Конституційного Суду.

Таким чином, те, що пропонує Ігор Павлович, це суд може бути повноважним, здійснювати конституційне провадження за умови наявності 8 суддів, які склали присягу. Я правильно розумію, Ігор Павлович? Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Абсолютно вірно. В принципі, абсолютно Так.

СОВГИРЯ О.В. Але при цьому ви не запропонували внести зміни до кількості голосів, які необхідні для прийняття рішення Конституційним Судом, так?

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, пане голову. А це у нас сесія питання-відповідь, чи у нас доповідається позиція підкомітету? Вибачте.

СОВГИРЯ О.В. Я уточнила просто позицію, чи правильно я зрозуміла.

ВЛАСЕНКО С.В. А ви на підкомітеті цього не уточнювали, пані Ольго?

СОВГИРЯ О.В. Не було, на жаль, Ігоря Павловича на комітеті. Тому я не мала змоги уточнити.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто ви не до кінця дослідили цей законопроект. Я зрозумів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, так.

Зараз слово має Ольга Володимирівна, і давайте ми так, тобто змогу завершити свою доповідь.

СОВГИРЯ О.В. Я думаю, що коли присутній на засіданні комітету народний депутат – автор, то будь-який член комітету може поставити йому уточнюючі запитання. Особливо враховуючи те, що Ігоря Павловича вчора на підкомітеті не було.

ВЛАСЕНКО С.В. Абсолютно правильно, але не у випадку, коли ви доповідаєте позицію підкомітету, вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, давайте ми будемо вести комітет.

СОВГИРЯ О.В. Я вважаю, що я нічого не порушила і нікого цим не образила запитанням.

Далі. Тобто таким чином зміни не були запропоновані до тієї статті Закону про Конституційний Суд, яка визначає, яка кількість голосів необхідна для прийняття рішення. Таким чином пропонується, що склад суду може бути повноважний за умови наявності восьми суддів, тоді як кількість голосів, необхідних для прийняття рішення, все одно залишається 10 суддів, для Великої палати я маю на увазі.

І третій законопроект, це 4311-2, який внесений народним депутатом Чорним. Там пропонується конкретно встановити зменшення кількості суддів, які повноважені здійснювати конституційні провадження з 12 до 10.

Підкомітет розглянув всі ці пропозиції і попередньо ми рекомендуємо комітету визначитися із доцільністю і можливістю включень цих законопроектів до порядку денного сесії.

І щодо законопроекту 4311, оскільки він є основним, скоротити строки внесення альтернативних законопроектів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольга Володимирівна.

Чи є питання? Народний депутат Власенко, потім Князевич.

ВЛАСЕНКО С.В. У мене питання до голови підкомітету. Скажіть, будь ласка, чи робилися висновки щодо конституційності цих законопроектів?

Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Так, звичайно, ми розглядали це питання і дійшли висновку, більше того, ми розглядали це питання в розрізі зарубіжних країн, вивчали, наскільки взагалі наявність кількості, певної кількості суддів корелюється із вимогами конституційності. І можу сказати, що, скажімо так, прямого застереження між кворумом, складом Конституційного Суду або кількістю голосів суддів, яка встановлюється в законі, і вимогами Конституції щодо діяльності конституційних судів, ми не знайшли. Тому підстав говорити про те, що має місце порушення Конституції, з моєї точки зору, немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Князевич.

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, пане голову, я не отримав відповіді на своє питання. Пані Совгиря сказала, що з її точки зору, а мене цікавить, чи

формально це питання розглядалося на підкомітеті, і чи є з цього приводу висновок підкомітету.

Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Висновку підкомітету з цього приводу немає, тому що, на жаль, попри те, що я...

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Я це зрозумів, дякую, я почув вас.

СОВГИРЯ О.В. Ні, хвилиночку, можна я відповім так, як я вважаю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, да, будь ласка, Ольга Володимирівна зараз.

СОВГИРЯ О.В. Попри те, що оголошення про засідання підкомітету було розміщено в групі комітету, з членів підкомітету вчора були присутні, на жаль, двоє і троє народних депутатів, які не входять до складу підкомітету, але вони виявили цікавість до розгляду цього питання на підкомітеті. Я запрошувала всіх бажаючих. На жаль, хто не зміг чи не вважав за необхідне, це вже не до мене запитання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я також хочу звернути увагу на висновки Головного науково-експертного управління Верховної Ради. Там якихось таких прямих застережень щодо неконституційності по всіх цих законопроектах не міститься.

Будь ласка, народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. У мене питань немає, бо Сергій Володимирович задав. У мене є виступ. Якщо можна, зразу виступ чи пізніше?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. Будь ласка, Руслане Петровичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановний пане голову, шановні колеги.

Чесно кажучи, я коли побачив, що ми в п'ятницю 13 будемо проводити комітет, у мене вже острах з'являється. Бо я пригадую, що 1008 було в п'ятницю 13 розглянуто і внесення змін до Конституції в п'ятницю 13. І цей раз, на жаль, я не помилився. Тобто ми все ж таки йдемо тією дорогою, чесно кажучи, на яку кілька раз уже наступали, і не відомо до чого вона призведе.

ВЛАСЕНКО С.В. Яка вислана благими намірами. Тою дорогою ми йдемо.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановні колеги, шановний пане голову, шановна пані голову підкомітету, заступник голови комітету! Мені здається, що перше питання, яке ми сьогодні розглядали, мало нас наштовхнути і підкомітет на те, що законопроект 4311 є відверто неконституційним. Чому? Та тому що, друзі, ми якраз зараз розглядали питання про те, що одна із складових, а саме парламент, може призвести до ситуації, при якій завжди орган конституційного контролю, який розглядає на неконституційність акти парламенту, буде неповноважним, що призведе до повної узурпації парламентом влади і захоплення тих повноважень, які не передбачені Конституцією. На жаль, підкомітет цього не побачив. На жаль.

Тому що таке 17, друзі? Завжди, завжди цей орган був неповноважний. Завжди з трьох складових хоча би двоє будуть не призначені. Або зумисно не призначені, або випадково не призначені, або через певні політичні причини, як це, я допускаю, може бути в парламенті. І ви бачите, не тільки в

парламенті це може бути, це може бути навіть на з'їзді суддів, який не зміг дійти згоди щодо однієї кандидатури, і невідомо коли дійде згоди.

Тому мені дуже шкода, що підкомітет так, скажемо, трошки звужено розглянув це питання. Мені шкода, що низка наших колег, які є співавторами цього законопроекту, підписали його, а тільки тепер, коли з ними говориш, вони кажуть, так ми ж не про повноважність суду, ми ж говорили про кворум засідань. Тобто вони навіть до кінця не зрозуміли, про що йдеться.

Тому я думаю, шановний пане голову, що в цьому законопроекті є всі ознаки неконституційності. 4311 є відверто неконституційним, і я би просив зараз його не розглядати, а все ж таки повернути на підкомітет на додатковий розгляд щодо його конституційності і далі відповідно до регламенту роботи нашої розглянути. Це моє право, і я прошу це питання поставити на голосування.

Інші два законопроекти – це спроба врятувати ситуацію з 4311. Звичайно, вони є з точки зору конституційності конституційні. Вони, напевно, не зовсім вірні з точки зору взагалі правової реалії, тому я сподіваюся, що автори законодавчих ініціатив не будуть наполягати на тому, щоб зараз розглядати, а теж погодяться з тим, щоб і їхні законопроекти отримали відповідні висновки підкомітету. Без такого висновку мені здається, що наш комітет просто не має морального права зараз рекомендувати парламенту розглядати цей законопроект, бо це те саме, що вніс Президент, тільки вже з боку більше 50 народних депутатів, тобто фактично спроба порушити принцип розподілу влади. Я наполягаю на такому рішенні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Петрович.

Ми неодмінно поставимо ваше рішення на голосування членів комітету. Просто перед тим як я надам слово Сергію Володимировичу мій короткий коментар, з вашого дозволу.

Моє розуміння є таким, що наш парламент, як і будь-який парламент, є все ж таки мудрим і авторами законопроекту запропонована модель. Ця модель може бути скоригована і нами з вами, коли ми будемо розглядати цей законопроект в першому читанні, якщо зараз буде рішення комітету його включити в порядок денний. І це можна, цю кількість суддів Конституційного Суду, яка потрібна для того, щоб він міг, мав функціонувати, ми ж всі з вами розуміємо, що це може бути змінено або рішенням комітету, або правками між першим та другим читанням.

Тому тут мова йде здебільшого про модель, тим більше, що, ще раз повторюю, Головне науково-експертне управління не висловило таких критичних зауважень щодо неконституційності цього законопроекту.

Давайте, якщо Сергій Володимирович не проти, я надам слово Руслану Петровичу, а потім Сергій Володимирович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я коротеньку репліку. Шановний пане голову, від імені авторів законопроекту, який став Законом про Конституційний Суд, хочу вам сказати, що 12 членів – абсолютно обдумана, розумна цифра, яка не дає можливість одній складовій впливати на дві інші, тому що кожна має по 6.

Якщо ми зараз підвищимо, це означає, що одна складова впливатиме завжди. І вона не може бути визначальною. Принаймні дві складових можуть тоді впливати на третю, а не навпаки, так як в усіх конституційних судах, трибуналах чи радах. Якщо ми цей поміняємо принцип, суду не буде, тому що одна складова буде домінувати, вона і буде судом по факту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Між тим, мова зараз йде не про суть законопроекту, а про питання його конституційності чи ні.

Сергій Володимирович, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Пан Руслан говорив якраз про конституційність цього питання, а не про його суть. І він справедливо зазначив, що цей законопроект порушує низку норм Конституції. Зокрема, 147-у частину другу, в якій говориться про те, що Конституційний Суд повинен бути незалежним. І незалежність – це таке поняття, яке формується, яке має низку складових. І я погоджуюсь з усіма аргументами Руслана Петровича. Тим більше ми закон приймаємо не в юридичному вакуумі, а ми цей закон приймаємо в реальній ситуації. Я хочу нагадати шановним членам комітету, що у нас сьогодні обрані до складу Конституційного Суду 15 суддів, і двох суддів Верховна Рада уже більше року призначити не може. Тобто якби цей закон було прийнято сьогодні, то це би означало повну зупинку роботи Конституційного Суду. І це по-перше.

По-друге, кожен закон повинен мати легітимну мету. Цей закон не має легітимної мети, тому що його мета – заблокувати роботу Конституційного Суду. Якщо ви уважно почитаете пояснювальну записку шановних наших колег-авторів, то ви побачите, що мета цього законопроекту – заблокувати Конституційний Суд в нинішній редакції, в нинішньому складі. Це не є легітимною метою законопроекту. Це по-перше.

По-друге, я повністю погоджуюся з логікою Руслана Петровича про те, що 17 голосів, необхідних для того, щоб склад суду був повноважний, це означає, що будь-яка із трьох складових (Президент, з'їзд суддів або Верховна Рада), не призначивши двох людей, просто повністю паралізують, можуть паралізувати за такої моделі єдиний орган конституційної юстиції, і вони це можуть зробити на свою користь. Тому що Конституційний Суд розглядає акти Президента на конституційність, він зацікавлений; Верховна Рада теж зацікавлена, бо розглядаються закони на конституційність; і постанови, і з'їзд суддів теж зацікавлений, тому що є такий інструмент, як конституційна скарга, а відтак Конституційний Суд своїми рішеннями впливає і на судову практику. Тому, коли ці три органи зацікавлені, лише

баланс між ними, баланс між ними, може забезпечити незалежність Конституційного Суду. А зараз вщент руйнується баланс. І тому це є, на мій погляд, порушенням частини другої статті 147 Конституції України. І тому ми не можемо в такому вигляді навіть попередньо затверджувати це законопроект.

Два альтернативні законопроекти таких вад не мають. Так, можна довго сперечатися з двома законопроектами, я маю на увазі тире 1 і тире 2, але з точки зору конституційності вони такої загрози не несуть, тому що вони не мають всередині свого механізму можливості паралізації роботи Конституційного Суду, вибачте, за "хотелками" одного із учасників процесу формування Конституційного Суду.

І я повторю ту тезу, з якої я розпочав, це черговий крок Президента, його оточення і фракції монобільшості в парламенті задля того, щоб штучно за надуманими причинами паралізувати роботу Конституційного Суду – єдиного органу, який може об'єктивно і чесно виносити рішення, розглядати питання і говорити "ні" Верховній Раді, і говорити "ні" Президенту, виносячи свої заключення і виносячи свої рішення у справах. Ми уже маємо приклади, коли Конституційний Суд, я вважаю, рятував країну, зокрема в питанні 1008, який згадував вже Руслан Петрович. Я вважаю, що Конституційний Суд, розглядаючи законопроект 193, який... Закон 193, який був законопроектом 1008, врятував Україну від міжнародного позору. Від міжнародного позору.

Тому нам не треба зараз вчиняти неконституційних речей. Тим більше є у нас всі можливості для того, щоб, по-перше, виконати рішення Конституційного Суду. Раз. По-друге, дообрати суддів Конституційного Суду за квотою Верховної Ради і продовжити нормальну роботу Конституційного Суду.

Тому я вважаю, ще раз, що цей законопроект, я маю на увазі основний законопроект, не відповідає Конституції, його не треба підтримувати. А два альтернативні законопроекти таких вад не мають, тому їх можна підтримати.

Що стосується висновку ГНЕУ. Висновки ГНЕУ у нас, при всій повазі до співробітників ГНЕУ, при всій повазі до тих людей, які там працюють, але останнім часом теж дивні почали у нас з'являтися висновки ГНЕУ. Коли я доповідав на, припустимо, на правоохоронному комітеті свій закон, і з'ясувалося, що у нас, виявляється, ГНЕУ не розуміє різницю між переглядом кримінального вироку за нововиявленими або виключними обставинами, да, і взагалі перегляду цього вироку за іншими обставинами. Ну, я маю на увазі питання по по довічно ув'язнених.

Тому, при всій повазі до співробітників ГНЕУ, але не треба прикриватися висновками ГНЕУ. Тим більше, коли висновки ГНЕУ проти законопроекту, ми чогось про них забуваємо, а коли висновок ГНЕУ зненацька там якось законопроект підтримав, ми про нього згадуємо і прикриваємося ним, як щитом. Не треба цього робити, не треба застосовувати подвійні стандарти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович. Я почув.

Щодо ваших... питання до вас щодо пропозицій. Чи є у вас інша пропозиція, чи ви підтримуєте пропозицію Руслана Петровича?

ВЛАСЕНКО С.В. Пропозиція не рекомендувати законопроект основний 4311, оскільки він не відповідає Конституції, і рекомендувати альтернативні законопроекти, оскільки такої вади вони в собі не несуть. Вони можуть бути спірними і дискусійними, як я зазначив, але вади неконституційності у них немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, я почув.

У мене уточнююче питання до Руслана Петровича. Зараз надам слово Ігорю Павловичу. Руслан Петрович, ваша пропозиція повернути до підкомітету 3711 або всі три?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановний пане голову, наскільки я пам'ятаю, будь-які пропозиції про повернення до підкомітету ми завжди приймали консенсусом, без голосувань. Тобто якщо є спільна позиція, а вона має бути в цьому випадку, якщо хтось із членів комітету вбачає за недоцільне погодитись з висновком і є, на його думку, ознаки неконституційності, він має право запропонувати, ми так принаймні завжди робили, розглянути це на підкомітеті. І це завжди знімалось з розгляду, і поверталось у підкомітет.

Якщо ви вважаєте, що це зараз як прецедент треба голосувати, це ваше право. Але я би рекомендував просто його зняти і перенести на наступне засідання. Якщо ж ми будемо голосувати всі ці речі, ну, сенсу голосувати про повернення немає. Тоді я пристану на пропозицію Сергія Володимировича про те, що перший є неконституційним.

Але був би дуже вдячний, якщо б ми все ж таки дотримувались наших домовленостей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Але, так, ми розуміємо, що пропозиція повернути на підкомітет, ви дуже слушно зазначили, якщо є консенсус членів комітету. Є ваша пропозиція, є пропозиція Сергія Володимировича Власенка. Я розумію, що для голосування ви тоді доєднуєтесь до пропозиції Сергія Володимировича. Дякую.

Ігор Павлович Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

Якраз хотів те, що Руслан Петрович сказав, озвучити. Що у нас був консенсус в принципі, домовленості про те, що ми не ставимо на голосування, приймаємо якесь спільне рішення.

Але, як правильно Руслан Петрович зауважив, два альтернативних законопроекти, вони якраз і мали на меті врегулювати цей, я не можу сказати антиконституційний механізм збільшення кількості суддів Конституційного Суду, при яких повноваження Конституційного Суду будуть дотримані. Але він був якраз направлений саме на те, щоб надати можливість Конституційному Суду працювати.

Я ще раз хочу наголосити, колеги. На сьогоднішній день Конституційний Суд – це певна гілка все ж таки влади, яка в більшості і досить часто виручає і нас з вами, коли в тій чи іншій мірі законопроекти, які підтримуються Верховною Радою, потім визнаються неконституційними. Чи вони визнаються за поданням більшості, чи вони подаються і визнаються за поданням опозиційних депутатів чи якогось іншого суб'єкта подання, але цей Конституційний Суд повинен працювати. Збільшення його... збільшення розміру... збільшення кількості суддів Конституційного Суду, при яких суд буде повноважним, паралізує повністю його роботу. Давайте не забувати, для чого воно все є у Верховній Раді, для того саме, щоби ми приймали такі закони, які повинні бути виконуватися, але все ж таки не залишали за собою як би пусте поле. Після нас не може бути "хоч потоп".

Давайте триматися конкретної позиції, що розподіл влади повинен бути все ж таки в нашій державі підтриманий, в тому числі, Верховною Радою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович.

ФРІС І.П. І я хочу, да, підтримати. Якщо дійсно ситуація буде викладена таким чином, що в нас не буде дотримано консенсусу і ми поставимо питання на голосування, так само прошу підтримати позицію Сергія Володимировича Власенка в частині того, який законопроект поставити на підтримку, а який відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів, дякую.

Для стенограми: до нас доєднався Василь Іванович Німченко. Дякую. І зараз надам слово після народного депутата Макарова.

Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Колеги, ну, в самих пояснювальних записках чітко написано, що ці законопроекти – і основний, і альтернативні – є реакцією на рішення Конституційного Суду 27 жовтня цього року.

Можливо, рішення Конституційного Суду було емоційним в деяких питаннях, можливо, реакція деяких посадових осіб, в тому числі вищих посадових осіб держави на рішення Конституційного Суду було емоційним. І так само, мені видається, була емоційною, можливо, реакція народних депутатів – авторів цього законопроекту.

Ви знаєте, час пройшов трошечки, тиждень і навіть більше, емоцій, мабуть, вже пройшли. (*Шум у залі*) І бажання таким чином реагувати на роботу Конституційного Суду – шляхом внесення змін швидких до самого Закону про Конституційний Суд, воно виглядає досить емоційно.

Ми, всі тут присутні, не маємо так емоційно реагувати. Ми повинні... У нас юридичний комітет, ми маємо вивчити і текст законопроекту, і текст пояснювальної записки, зрозуміти, яка мета цього законопроекту, з'ясувати, там чітко має бути написано, у пояснювальній записці. Воно написано нечітко.

І зрозумійте, що ці законопроекти були реакцією на рішення Конституційного Суду. Тому я би сказав, не треба поспішати. Або просто відкласти, або відправити на підкомітет для того, щоб вивчити конституційність. У будь-якому випадку я би не рекомендував всі три законопроекти зараз відправляти... Те, що ми зараз розглядаємо не десятки законопроектів, які у нас лежать уже півроку, а саме цей законопроект, саме

постановка його в порядок денний говорить про те, що і постановка у порядок денний була дещо емоційною.

Тому давайте ці емоції знімемо. І я би сьогодні пропонував не рекомендувати його включати у порядок денний і направити на підкомітет всі три законопроекти, і вивчити там і текст законопроекту, і пояснювальну записку, і порівняльну таблицю. І потім вже розберемося, яка регуляторна мета, власне, що має регулювати цей законопроект, яка мета, яку мету він ставить перед собою, кожний із запропонованих законопроектів. І потім вже будемо визначатися з можливістю його включення до порядку денного чинного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Але справедливості ради, підкомітет збирався, і кожен народний депутат мав можливість прийняти участь у засіданні підкомітету. Почув пропозицію.

Надаю слово...

МАКАРОВ О.А. Справедливості заради скажу, що я був присутнім на засіданні підкомітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

НІМЧЕНКО В.І. Я хочу інформувати, я живий, Німченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, ми вам надаємо слово. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я стосовно включення взагалі на сьогоднішній день цих трьох питань зразу, наскільки я зрозумів, перебуваючи в онлайні та ще і на далекій відстані, то я хочу сказати, колеги, от куди ми в цій упряжці

йдемо. Знаєте, може бути вожжа під хвостом, так як у деяких. Давайте ж, ми чию волю виконуємо – Веніславського? Чи чию? Ви ж бачите, про що ведуть мову всі ЗМІ України, що твориться з Конституційним Судом. То там, оказується, інсайдери є народні судді, які носять рішення на Банкову, оце питання, мабуть, перед тим, як розглядати як керувати судом чи змінювати його керівництво. Я маю на увазі ті всі законопроекти, які внесені нашими колегами. Тому я хотів би дуже ретельно перевіряти це питання.

Що ми робимо по суті? Я той раз просив дати правову оцінку, що таке в залі пленарного засідання мало місце, коли народні депутати згуртувались, а Бакумов (Бакумов, да?), і виклали в ефір на всю країну дії, які, на мій погляд, є в пограничній зоні, я так м'яко кажу, безпосереднім впливом на суд, на інституцію в складову держави. От про що іде мова, оце треба і люди чекають що ми скажемо.

Тому я хотів би, щоб ми трохи утримались від цього і не спішили, і не включати в повістку. Давайте включимо, виберемо який, що, про що іде мова. Знаєте, коли іде питання, це я вам кажу як суддя Конституційного Суду у відставці, ті пропозиції, подивіться, про що йде мова. Консенсус, 17 осіб, це людина напевняка не працювала суддею і не працювала в колегіальному органі. А якщо і працювала, то працювала на підтанцьовці.

Тому я хотів би, щоб ми ретельно подивились, чи можна його розглядати як предмет розгляду Комітету правової політики. Ми ж команда, на нас дивляться, ми формуємо політику правову і правове поле захищаємо.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Народний депутат Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Я би теж все-таки закликав повернути ці законопроекти і знайти консенсус з цього питання, тим більше, що, як сказала голова підкомітету, це

дійсно не її вина, що членів підкомітету не було в достатній кількості. Вона все зробила, щоб оголосити засідання підкомітету, але фактично давайте визнаємо, що засідання підкомітету як такого не було. Тобто, як було зазначено під час відповіді на мої питання, що лише два члени підкомітету були присутні, і цього, мені здається, трошки недостатньо.

Тому я думаю, що треба провести, треба охолонути трошки всім, видихнути і провести коректне повноцінне засідання підкомітету. Визначитися на ньому окремо щодо питання конституційності всіх трьох законів з урахуванням того обміну думками, який був. І в подальшому висловити позицію підкомітету на засіданні наступному комітету. Тим більше, що є у мене чогось таке відчуття, що, можливо, наступний тиждень ми і працювати не дуже будемо, виходячи із тої епідеміологічної ситуації, яка у нас є і в президії Верховної Ради, і у Верховній Раді в цілому, і в країні в цілому.

Тому я думаю, що не треба нам бігти наперед перетяга, а треба спокійно, виважено підійти до цього питання. І дійсно емоції прибрати, ми Комітет правової політики, надати оцінку, дійсно, подивитися і почути ті аргументи, які висловлювали, які висловлював я, які висловлювали інші колеги, що основний законопроект точно є неконституційним, оскільки він порушує незалежність Конституційного Суду, принцип незалежності Конституційного Суду і створює механізми впливу.

Я просто хочу нагадати, що ми так поспіхом, приймаючи 1008, розігнали ВККС, бо дуже хотілося і бо дуже треба було. Розігнали ВККС, а тепер уже більше року не знаємо що з цим робити. Просто щоб ми не повторили повністю нашу помилку і не зробили таку саму ситуацію з Конституційним Судом, коли ми поставимо їм кворум, не кворум, а, пробачте, кількість суддів, які необхідні для повноважності Конституційного Суду, а потім ми не отримаємо жодного рішення Конституційного Суду. Хоча я розумію, що мета тих людей, які писали цей законопроект, була саме така, що Конституційний Суд було фактично заблоковано, що він не міг

приймати ні одного рішення. Я і так, до речі, вважаю, що Конституційний Суд працює дуже повільно, дуже повільно. А встановивши такі критерії, ми не лише зробимо Конституційний Суд залежним, а ми, по суті, зробимо неможливим розгляд жодної заяви. Бо дійсно Василь Іванович як людина практична Німченко абсолютно справедливо зазначив, що знайти консенсус серед 17 суддів дуже складно. І знову-таки при тому, що кількість загальна сьогодні у нас 15, 15 суддів, а ми пишемо, що кількість, необхідна для повноважності, 17. Тобто ми вже сьогодні пишемо про те, що Конституційний Суд є неповноважним.

Тому я би ще раз просив колег все-таки трошки прибрати емоції і не розглядати сьогодні цей законопроект, а звернутися до нашого шановного підкомітету з конституційного права та розглянути ще раз в якомусь легітимному складі ці законопроекти і ще окремо дати висновок, дати позицію підкомітету щодо конституційності. Я з радістю прийму участь в підкомітеті, ще раз висловлю свою позицію і свої аргумент, якщо в цьому буде потреба у підкомітеті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Бабій. Будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голову.

Колеги, я хотів би, по-перше, все-таки нагадати, що ми даємо висновок свій щодо можливості чи неможливості включення в порядок денний. І однією з підстав, яку, власне, зараз ми дискутуємо, є норма щодо суперечення, якщо законопроект суперечить положенням Конституції, саме суперечить.

Моя позиція, з усією повагою до колег, які висловлювали свої аргументи щодо неконституційності, проте моє розуміння цієї норми, що має бути пряма суперечність нормам Конституції. Позиція колег, за моєю

власною оцінкою, ґрунтується на якомусь системному тлумаченні норм Конституції. Да, це ми можемо дискутувати при розгляді все-таки законопроекту, коли будемо розглядати його по суті, скажемо так, тіло законопроекту, і давати рекомендації Верховній Раді примати чи не приймати. Відповідно, можливо, дійсно, до другого читання виправити цю ситуацію, щоб зняти побоювання, що може бути визнаним неконституційним чи може суперечити Конституції.

І, да, мене, наприклад, теж бентежить зміст основного законопроекту про 17, необхідність 17 суддів для роботи. Але зараз знову ж таки не про це, а лише про те, що суперечить прямо положенням Конституції чи не суперечить. Тому я вважаю, що на цьому етапі ми можемо прийняти рішення і не немає прямих суперечностей жодного із законопроектів нормам Конституції.

І другий момент щодо необхідності розгляду окремого рішення про конституційність чи неконституційність підкомітету. Я хотів би, я думаю, колеги розуміють, але тим не менше хотів би нагадати, що відсутність рішення підкомітету чи рекомендацій підкомітету вона не дає, не... робить неможливим прийняття рішення на комітеті. Якщо колеги там якимось чином, чи консенсусом, чи голосуванням більшістю голосів прийдуть до висновку, що, да, треба розглянути – не питання, звичайно, ми будемо це робити. Тим не менш, формальних підстав, які нам зобов'язують отримати рішення підкомітету, я не вбачаю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Сергій Власенко ще раз. І пропоную переходити до...

СОБОЛЄВ С.В. У мене ще прохання виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Владиславовичу, я не побачив. Дякую. Тоді...

ВЛАСЕНКО С.В. Я дуже коротко, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович, оскільки він ще не висловлювався, і потім – Сергій Володимирович.

Сергію Владиславовичу, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги, я б розглядав перший законопроект як дуже небезпечний прецедент, який дає можливість зупиняти роботу конституційного органу. Якщо дехто думає, що це стосується виключно тільки Конституційного Суду, він глибоко помиляється. Ми розуміємо чудово, що це фактично закладається спосіб того, як можна зупинити роботу будь-якого конституційного органу, при чому не лише центрального, але коли це може бути зупинено через роботу органів місцевого самоврядування. Якщо парламент (а на мій погляд, цей законопроект прямо протирічить ключовим принципам, які закладені в роботу Конституційного Суду в Конституцію) спробує ухвалювати таке рішення, я не виключаю, що для того, щоб заблокувати роботу інших органів конституційних, будуть так само вноситися законопроекти, які фактично і, по суті, порушуючи ключові принципи функціонування і Кабінету Міністрів, і Верховної Ради, і судів, і органів місцевого самоврядування, зупинять роботу повністю таких органів.

Крім того, фактично ця норма є дискримінаційна, бо вона закладає можливість диктату в даній ситуацію, якщо брати перший законопроект, двох осіб стосовно всього іншого складу роботи Конституційного Суду. У нас вже були такі прецеденти, коли були спроби заблокувати, на жаль, дуже успішні спроби заблокувати роботу Конституційного Суду. Я хочу нагадати, коли він не працював роками. Від цього, на жаль, ми втратили всі, і держава втратила. Тому я вважаю, що перший законопроект не може розглядатись, оскільки він прямо протирічить ключовим принципам, закладеним в роботу

Конституційного Суду, які визначені безпосередньо законодавством України, Конституцією України.

Тому моя рекомендація є: фактично через підстави неконституційності, а це вже очевидно, я не бачу тут потреби розглядати на підкомітеті, фактично не розглядати з цих підстав перший законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Владиславович.

Народний депутат Власенко. І пропоную переходити до голосування.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Дуже дві коротких репліки.

Перша. При всій повазі до колеги Бабія, але його логіка є хибною в якому сенсі. Вона правильна там в певних речах, але вона хибна в тому, що, так, дійсно, ми не зобов'язані слухати позицію підкомітету з конституційного права. Але тоді за такою логікою взагалі навіщо нам підкомітети, якщо комітет може все вирішувати сам? Це перша позиція.

Друга позиція. Пане голово, я просив би вас поставити окремо законопроект основний 4311. А два інших законопроекти можна ставити разом на голосування, тире один і тире два, тому що до них нема питань з точки зору конституційності. Я би просив розділити це голосування на дві частини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

В принципі, у нас в законопроектах запропоновані окремі...

_____ . Пане голово, Бабій просить слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, так, Роман Вячеславович, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую. Я коротко.

Щоб ви мене правильно зрозуміли. Можливо, неправильно зрозуміли колеги. Я не закликав там не слухати підкомітет. Звичайно, підкомітети треба. Але я просто наголосив на тому, що юридичних, регламентних пересторог для того, щоб розглядати це питання без висновку підкомітету, немає. Але це зовсім неправильно, мабуть, пан Власенко мене зрозумів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зрозуміло. Я вже свою позицію висловив. Я також вважаю, що на цьому етапі немає підстав вважати, що ці законопроекти суперечать Конституції.

Перша пропозиція була від голови підкомітету, народного депутата Совгирі. Тому ставлю на голосування висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до статті 10 Закону України "Про Конституційний Суд України" (реєстраційний номер 4311), поданий народними депутатами Корнієнком, Юрчишиним, Железняком та іншими.

І друге. Рекомендувати Верховній Раді України скоротити наполовину строки подачі альтернативних законопроектів та підготовки до першого читання проекту Закону про внесення змін до статті 10 Закону України "Про Конституційний Суд України" (реєстраційний номер 4311), поданий народними депутатами Корнієнком, Юрчишиним, Железняком та іншими.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, з процедури одне питання, питання, не... Скажіть, будь ласка, у нас, вибачте, пані Совгиря, а у вас немає конфлікту інтересів під час голосування за цей законопроект, тому що ви

представляєте Верховну Раду, а зараз ви голосуєте за законопроект, який обмежує по суті або змінює по суті статус суду, в якому ви представником є?

СОВГИРЯ О.В. Я ніяк не впливаю на діяльність Конституційного Суду і впливати не можу, тому якщо ми...

ВЛАСЕНКО С.В. Ви впливаєте шляхом голосування.

СОВГИРЯ О.В. Я не впливаю на діяльність Конституційного Суду...

ВЛАСЕНКО С.В. Ну, як не впливаєте! Якщо ми зараз змінюємо ключові механізми функціонування суду, в якому ви представляєте інтереси.

(Шум у залі)

_____. Закону ще немає. Пане Власенко, закону ще ж немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз приймаємо рішення про попередній розгляд, про внесення, включення до порядку денного.

ВЛАСЕНКО С.В. Яка різниця?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почав процедуру голосування. Прошу голосувати.
Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Демченко. Не чую.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Новіков. Михайло Миколайович! Не бачу.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Пузанов.

А, Новіков, зараз ми його підключаємо знову.

Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Шпенюв. Не чую.

І народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Так, рахуємо. 11 – за, 5 – проти і 3 – утримались. Всього приймало участь у нас 19 народних депутатів. 11 – за. Рішення прийнято.

Тоді немає сенсу ставити наступну пропозицію, іншу альтернативну пропозицію на голосування.

Пропоную перейти до голосування за проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо законопроекту 4311-1.

ВЛАСЕНКО С.В. Давайте два одразу проголосуємо, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це два висновки, давайте проголосуємо кожний окремо. Ми всі три обговорювали.

ВЛАСЕНКО С.В. Як скажете.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запропонований наступний висновок.

Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до статті 10 Закону України "Про Конституційний Суд України" щодо зміни підходу до визначення повноважності суду (реєстраційний номер 4311-1), поданий народним депутатом України Фрісом Ігорем Павловичем.

Рекомендувати Верховній Раді України скоротити наполовину строк підготовки до першого читання проекту Закону про внесення змін до статті 10 Закону України "Про Конституційний Суд України" щодо зміни підходу до визначення повноважності суду (реєстраційний номер 4311-1), поданий народним депутатом України Фрісом Ігорем Павловичем. Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко. Не бачу.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Василь Іванович. Не чую.

НІМЧЕНКО В.І. Чую-чую. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але не бачу, треба вашу руку бачити, якщо ви голосуєте.

НІМЧЕНКО В.І. Голосую: утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз бачу. Утримався.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу.
Народний депутат Пузанов. Нема.
Народний депутат Соколов.

СОКОЛОВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгіря.

СОВГІРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За, бачу.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Не бачу.

16 – за і 3 – утримались, проти – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного висновку. Ставлю на голосування висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до статті 10 Закону України "Про Конституційний Суд України" (реєстраційний номер 4311-2), поданий народним депутатом України Чорним.

І другий пункт. Рекомендувати Верховній Раді України скоротити наполовину строк підготовки до першого читання проекту Закону про внесення змін до статті 10 Закону України "Про Конституційний Суд України" (реєстраційний номер 4311-2), поданий народним депутатом Чорним.

Прошу голосувати. Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик. Народний депутат Божик.
Включіть звук, будь ласка, Валерій Іванович.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.
Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д. В. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Так, Шановні колеги, я тут. Будь ласка, просто ті, в кого включений мікрофон, будь ласка, щоб ваші приватні розговори не перебивали нас.

Народний депутат Німченко. Василь Іванович.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгіря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Шпенев. Немає на зв'язку.

15 – за, проти – нуль, 3 – утримались. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного – це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про Конституційний Суд України" (щодо порядку розгляду справ Конституційним Судом України) (реєстраційний номер 4319). Багато авторів, автори: Ольга Володимирівна Совгіря та інші народні депутати.

Ольго Володимирівно, вам слово, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Дякую.

Законопроектом 4319 пропонується внести зміни до статті 66 Закону про Конституційний Суд і передбачивши, що для ухвалення рішень і висновків Великої палати Конституційного Суду вимагається щонайменше

12 голосів суддів Конституційного Суду. Зараз, я нагадаю, Велика палата ухвалює рішення, якщо за нього проголосувало 10 суддів.

Крім того, хочу звернути увагу колег на таку проблему як специфіка прийняття рішень Сенатом Конституційного Суду. На сьогоднішній день саме сенати розглядають справи за конституційними скаргами. Сенатів в Конституційному Суді два, по 9 суддів входять до складу кожного із сенатів. Наслідки визнання закону неконституційним за конституційною скаргою, я звертаю увагу, такі самі, як і якщо закон визнає неконституційним Велика палата.

Але специфіка тієї моделі, яка зараз передбачена в Законі про Конституційний Суд, в статті 67, прийняття рішень Сенатом реально призводить до того, що вже були ситуації, коли Сенат Конституційного Суду визнавав неконституційними закони чотирма і п'ятьма голосами суддів Конституційного Суду. Повторюю, ті ж самі наслідки визнання законів неконституційними за конституційними скаргами, якщо це здійснює Сенат, і ті ж самі, якщо це здійснює Велика палата.

У зв'язку з цим пропонуємо, щоб змінити вимоги до ухвалення Сенатом рішення і встановити, що рішення вважається ухваленим, якщо за нього проголосують щонайменше 6 суддів від числа тих, які входять до складу Сенату.

Крім того, та проблема, яка виникла у зв'язку з функціонуванням сенатів, у зв'язку з тим, що склад суду є недоукомплектованим, періодично засідання Сенату і досить часто не збираються. Тому що просто фізично відсутні судді через, наприклад, хворобу, інші обставини, і через недоукомплектацію самого Конституційного Суду склад Сенату не збирається.

От розгляд конституційних скарг є досить важливим, тому що з конституційними скаргами можуть звертатися фізичні та юридичні особи, якщо вони вважають, що ухвалені в остаточному рішенні суду, яке було ухвалено, застосований закон, який суперечить Конституції. Тому, звичайно,

що це на сьогоднішній день єдиний, по суті, спосіб доступу громадян до Конституційного Суду, і важливо забезпечити дієвість цього доступу. Тому ми передбачаємо, пропонуємо, щоби в сенатах була можливість доукомплектації їх складу у випадку тимчасової неповноважності Сенату за рахунок суддів іншого Сенату. Тобто це тимчасовий захід, який дозволить розблокувати роботу Сенату і якимось чином хоч якось підвищити ефективність розгляду конституційних скарг.

І третя новела, яку ми пропонуємо, це передбачити, що Регламент Конституційного Суду затверджується законом. Одразу поясню, чому така пропозиція виникла.

По-перше, відповідно до статті 153 Конституції України порядок організації діяльності Конституційного Суду, статус суддів, підстави і порядок звернення до суду, а також процедура розгляду ним справ і виконання рішень визначається Конституцією та законом. Тобто в ось цій моделі, яка запропонована статтею 153 Конституції України, ми не бачимо регламенту чи будь-якого іншого внутрішнього акту, який би визначав процедуру розгляду справ Конституційним Судом, хоча Закон про Конституційний Суд 2017 року пішов іншим шляхом, встановивши, що є Конституція, закон, і процедурні моменти діяльності Конституційного Суду регулюється його регламентом.

Може така позиція вважатися, з моєї точки зору, суперечливою. Чому? Тому що ми маємо низку позицій Конституційного Суду з аналогічного питання, коли Регламент Верховної Ради затверджувався Постановою Верховною Радою, тобто так само внутрішнім актом, по суті, Верховної Ради. І у 2008-2010 роках Конституційний Суд чотири рази визнавав неконституційним Регламент Верховної Ради, який був затверджений постановою Верховної Ради, посиляючись на пункт 21 статті 92 Конституції України, відповідно до якого організація і порядок діяльності Верховної Ради визначається виключно законом. Тобто ми маємо практично аналогічне регулювання моделей організації діяльності Верховної Ради і

Конституційного Суду. У зв'язку з тим є позиція Конституційного Суду про те, що за такої моделі діяльність органу влади має врегульовуватися саме законом, а його внутрішнім актом.

Крім того, ми проаналізували досвід зарубіжних країн в цій частині, і можу сказати, що, наприклад, такі держави, як Литва, Словаччина, Австрія, Португалія, Румунія, Молдова, Чехія, Сербія. Азербайджан, також застосовують в своєму законодавстві ту модель, яку ми пропонуємо. Тобто є модель Конституції, яка встановлює загальні засади статусу Конституційного Суду, і є модель законодавчого врегулювання, вона стосується як матеріальних норм організації діяльності суду, так і процедур. В цій частині є два варіанти, тобто процедури можуть встановлюватися одним законом – Закон про Конституційний Суд. І є друга модель, коли є Закон про Конституційний Суд і є Закон про конституційні провадження чи про конституційні процедури.

Одразу задля, так би мовити, чистоти інформації скажу, що є і друга група країн, де застосовується така модель, яка існує в Україні. Тобто в даному випадку, на сьогодні я маю на увазі, коли є Конституція, закон і Регламент Конституційного Суду як внутрішній процедурний акт.

Тобто, в принципі, ми можемо сказати, що вибір тієї чи іншої форми регулювання діяльності конституційних судів є переважно питанням вибору відповідного органу влади, в даному випадку парламенту, в залежності від того, яке парламент рішення прийме і яку модель обере, така модель може вважатися прийнятною. Тобто з позиції порушення балансу влади чи зазіхання на чийсь права в даному випадку постановка питання така ніде не порушувалася, рішень європейських судів про визнання неконституційними тих законів, які визначають саме процедури діяльності Конституційного Суду, так само ми не знайшли. Тому пропоную розглянути зазначений законопроект і визначитися із можливістю його включення в порядок денний сесії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольго Володимирівно, ваша пропозиція... Є проект висновку, де рекомендувати включити до порядку денного, та є друге питання: рекомендувати скоротити строки. Правильно?

СОВГИРЯ О.В. Скоротити строки, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, тобто пропозиція є.

Переходимо до обговорення. Перше було прохання від народного депутата Власенка, потім народний депутат Макаров. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане голову.

Я просто хочу нагадати, що, критикуючи рішення Конституційного Суду, Представник Президента в Конституційному Суді пан Федір Веніславський неодноразово говорив, що одна із ключових вад цього... *(Не чути)*

Я хочу зараз зазначити, що, на моє глибоке переконання, при всій повазі до Ольги Володимирівни Совгирі, вона діє зараз у режимі конфлікту інтересів. Вона зараз вносить законопроект, презентує законопроект, буде голосувати на комітеті за законопроект (за, чи проти, чи утрималась – це вже інше питання, але буде голосувати за нього), законопроект, який регламентує роботу суду, не загальною судової системи, а саме того суду, в якому вона представляє інтереси, в якому вона є учасником процесу, в якому вона є залежною від рішення того суду, чия діяльність вона зараз регламентує законопроект. Це прямий, жорсткий конфлікт інтересів, про існування якого так багато говорили представники Президента в Конституційному Суді. Я не чув від самої пані Ольги Володимирівни цього, але її колега про це говорив.

На жаль, це викликано тим, що на моїй пам'яті вперше в історії українського парламенту представником парламенту в Конституційному Суді є діючий депутат. Я принаймні не пам'ятаю ситуації, коли так було.

Завжди це була особа, яка була інша. Тому мені здається, я вважав за необхідне звернути на це увагу, по-перше.

По-друге, я повертаюся до базових принципів законотворчості. Закон повинен мати легітимну мету. Скільки би хто не прикривався зараз заботою про покращення роботи Конституційного Суду, ми всі свідомі, здорові люди, притомні люди, розуміємо, що мова йде знову про створення штучних перешкод: підвищення кворумів, підвищення необхідної кількості суддів для того, щоб вважати цей орган повноважним, це все спроба створити перепони для прийняття рішення Конституційним Судом, розуміючи сьогодишню реальну ситуацію у Конституційному Суді. На жаль, такі дії по дискредитації суду, по розповсюдженню неправдивої інформації про суд та його рішення, також прямі атаки на суддів Конституційного Суду, також прийняття законів за наявності конфлікту інтересів, це все уже призвело до того, що чотири судді Конституційного Суду всупереч присязі судді просто не ходять на засідання і розповідають про те, що вони не ходять туди з політичних мотивів.

Я погоджуюсь з Василем Івановичем, що у нас є абсолютно неприйнятна ситуація, коли судді перед оголошенням рішення проекти носять на Банкову, і про це не стидаться говорити Представник Президента у Конституційному Суді. Ну, хоча би мовчав про це. Але він навіть не розуміючи, що він говорить, він просто про це відверто говорить, що ми читали, є, виявляється чесні, як він каже, судді, які принесли нам проект рішення. А нічого, що цей "чесний" (у лапках) суддя порушив присягу? І так далі.

Тому, знов-таки, якщо дійсно можна дискутувати з юридичної точки зору щодо статусу регламенту Конституційного Суду, чи він повинен бути затверджений законом, чи це повинен бути внутрішній документ Конституційного Суду, з цим можна сперечатись, тут немає, це поле для правової фахової дискусії. Але все, що пов'язано з кворумами, все, що пов'язано з кількістю суддів, необхідних для того, щоб орган був

правочинним, це все має єдину нелегітимну, я підкреслюю, мету: заблокувати роботу Конституційного Суду в нинішньому складі, заблокувати і створити перешкоди в діяльності єдиного органу конституційної юстиції, і зробити його рішення, як сказав Президент, цитую: "прогнозованими". Тобто Президенту потрібні прогнозовані судові рішення Конституційного Суду. Він не хоче отримувати несподіванки, як він каже. Він не хоче визнавати свої помилки і визнавати помилки монобільшості в парламенті, монобільшості, яка часто голосує закони, законопроекти, які потім стають законами, з очевидно неконституційними всередині речами.

Тому знову-таки, не маючи глобальних застережень, я би хотів одразу про це сказати. Перше. Це конфлікт інтересів, на мій погляд, очевидно кричущий і прямий. І, до речі, в минулому голосуванні голос Ольги Володимирівни Совгирі, якби ще один був голос проти, її голос міг би стати вирішальним під час прийняття цього законопроекту. Тобто голосуючи в режимі конфлікту інтересів, її голос міг би стати вирішальним. У нас був розклад 11 на 8, якби був розклад 11 на 9, то цей голос був би насправді вирішальним. І вирішальним в режимі конфлікту інтересів, я ще раз підкреслюю. Тому що тим законом регламентувалася діяльність того суду, в якому вона безпосередньо, ще раз підкреслюю, безпосередньо представляє інтереси. Це не Закон про всю судову систему, це Закон про Конституційний Суд.

Тому, я ще раз підкреслюю, такий стан, на жаль, викликаний... Це не проблема Ольги Володимирівни Совгирі, це проблема системи, яка була запроваджена від самого початку, тому що Представником Верховної Ради в Конституційному Суді було обрано депутата одної фракції, який не представляє інтереси всього парламенту, а представляє інтереси лише своєї фракції, і відповідно кожен раз, голосуючи за Закон про Конституційний Суд, має конфлікт інтересів очевидно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Перед тим, як я дам слово Олегу Анатолійовичу, декілька таких коментарів від мене. Давайте так, в нас є...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а можна не коментувати мої слова? Ви не маєте права цього робити, при всій повазі до вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не коментую.

НІМЧЕНКО В.І. І я теж просив би.

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, пане голово, при всій повазі до вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не коментую, Сергій Володимирович, ваші слова. Зараз мова йде про те, що у нас є народні депутати, які також представляють інтереси народних депутатів по конкретних справах в Конституційному Суді, і також можна це вважати якоюсь зацікавленістю. Я не вважаю, що є якийсь конфлікт інтересів взагалі.

Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. У мене є три питання до Ольги Володимирівни, і потім я хотів би короткий виступ дозволити собі. Якщо дозволить головуючий, я всі три питання зразу задам, і тоді воно менше часу, мені здається, займе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Перше питання. Чи є статистика за останні, не знаю, 3 роки чи 5 років, якою кількістю голосів приймалися рішення Конституційним Судом, мається на увазі 12 чи більше, чи там є 10 і 11? Для

того, щоб зрозуміти яка кількість рішень про це не був би прийнятий в разі підняття до 12 необхідної кількості голосів для прийняття рішення, якщо законодавчо встановити в частині одинадцятій статті 66 якою кількістю голосів приймається рішення Конституційним Судом.

Друге питання. Ольга Володимирівна на засіданні підкомітету казала, і це досить серйозний аргумент, що пункт 21 частини першої статті 91 Конституції звучить наступним чином: "Виключно законами України визначається організація і порядок діяльності Верховної Ради України". І це означає, що регламент може затверджуватись тільки законом. І відповідно ми беремо 153-ю Конституції "Порядок організації та діяльності Конституційного Суду": "Процедура розгляду ним справ, винесення рішень визначається Конституцією і законом". Тобто в даному випадку дуже схоже формулювання, я просто хотів би вашу точку зору, Ольга Володимирівна, оце "виключно законами" і "встановлюється законом". Чи це одне і те саме, чи можна в законі зробити відсилку на право Конституційного Суду затверджувати ці Регламент? Ну, в разі "виключно", то точно не можна, а в разі про "встановлюється", чи можна зробити таким чином і легітимізувати цей регламент, і не втручатися в роботу, власне, Конституційного Суду, як варіант, тут питання теоретичне.

І третє питання, для мене найбільш важливе. Якщо ми приймемо це формулювання стосовно затвердження регламенту законом, це можливо, в разі якщо по другому питанню ми знайдемо порозуміння, і цей закон набуде чинності, і ще ви просите скоротити строк для його прийняття, тобто значить ми кудись поспішаємо, що відбудеться з Конституційним Судом? Чи зможе він працювати без закону, який затвердить регламент роботи Конституційного Суду? Без цього регламенту Конституційний Суд зможе працювати чи ні?

Дякую. Три питання, потім виступ короткий.

СОВГИРЯ О.В. Да, Олег Анатолійович, щодо статистики кількості голосів суддів, які голосували за прийняття рішення. Такої статистики немає і бути не може, тому що судді голосують за прийняття рішення в нарадчій кімнаті. Є таємниця нарадчої кімнати, ми не знаємо, як судді голосують. Звідки ми дізнаємося про те, що судді проголосували "проти"...

НІМЧЕНКО В.І. З Банкової, з Банкової. З Банкової, туди ж носять судді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, будь ласка, давайте поважати один одного, да. Зараз виступає Ольга Володимирівна, відповідає на питання.

Будь ласка, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Ми дізнаємося, що суддя Конституційного Суду голосував проти, якщо він оприлюднює свою окрему думку, в цій окремій думці пише: я голосував проти такого-то рішення. Інших законних способів, а ми взаємодіємо, Верховна Рада взаємодіє з Конституційним Судом в законний спосіб, інших способів дізнатися про те, як голосував суддя Конституційного Суду немає. Тому відповідну статистику я вам навести не можу повну. А може бути якась тільки приблизна статистика за оприлюдненими окремими думками. Але не завжди суддя Конституційного Суду, який голосував навіть проти, оприлюднює окрему думку, не завжди, звичайно. Це щодо першого питання.

Щодо другого питання. Чи можна розвести все-таки, виходячи з формулювання 153 статті Конституції, регламент як внутрішній акт Конституційного Суду і закон? Я думаю, що, звичайно, є і буде якась частина питань, і має бути якась частина питань, яка врегульовується внутрішніми актами Конституційного Суду, але це мають бути ті питання, які не перераховані в 153 статті Конституції. Тобто якщо ми говоримо, що це порядок організації діяльності КСУ, статус суддів, підстава і порядок

звернення і процедура розгляду ним справ і виконання рішень суду, значить, це виключно Конституція і закон. Все інше, наприклад, я не знаю, порядок видання "Вісника Конституційного Суду України" чи ще якісь інші внутрішні суто питання діяльності Конституційного Суду, вони можуть, звичайно, затверджуватися.

Хоча я хочу сказати ще такі моменти, що насправді багато в чому... ось той скандал, який спричинений навколо рішення від 27 жовтня, на мою думку, він виник "завдяки" (в лапках), тому що саме існує та модель регулювання статусу КСУ, яка існує зараз. Тому що, якщо ви відкриєте Регламент Конституційного Суду, ви побачите, що, при всій повазі до Конституційного Суду, це далекий від ідеалів юридичної техніки документ. Наприклад, через формулювання про те, що порядок денний Конституційного Суду, він про зміни в порядку денному Конституційного Суду, судді Конституційного Суду мають повідомлятися завчасно. Що таке завчасно? Кожен юрист розуміє, що завчасно, це, вибачте, ні про що, це може бути за годину, а може бути за два тижні. І маса отакого роду моментів, які є в Регламенті Конституційного Суду, на них вплинути, в принципі, ніяк неможливо, тому що регламент затверджує сам Конституційний Суд. І вони призводять до отаких от не зовсім приємних речей. Або коли ситуація, коли представники Верховної Ради і Президента приходять на засідання Конституційного Суду і говорять, що ми є учасниками конституційного провадження, а перед нами просто, вибачте, закривають двері на ключ, теж посилаючись на якісь норми Регламенту Конституційного Суду, які сформульовані з цієї ж серії, а ми говоримо, що почекайте, але ж є закон все-таки, де ми маємо право прийти і заявити про свою позицію, тобто це викликає запитання навіть з позицій практики. Регламент Конституційного Суду, на жаль, не регулює ефективно процедуру діяльності Конституційного Суду в тій формі, яка зараз є.

Є ще інструкція, хто не знав, з діловодства в Конституційному Суді. Це взагалі мій окремий крик душі, тому що ця інструкція з діловодства, вона

навіть до останнього часу, там протягом кількох місяців я добивалася, щоб її оприлюднили на сайті Конституційного Суду і щоб мені як Представнику Верховної Ради в Конституційному Суді, просто дали її почитати, розумієте.

Я просто уявляю, в якому психологічному стані знаходяться, наприклад, ті адвокати, які звертаються з конституційними скаргами до Конституційного Суду, і їм говорять, що, наприклад, порядок ознайомлення з матеріалами справи в Конституційному Суді він визначається от цією інструкцією. А де ж взяти цю інструкцію? А немає інструкції, у нас є кілька надрукованих книжечок, але ми їх не всім даємо, розумієте. Тобто от така ситуація із конституційним провадженням, на жаль.

Далі. Тепер чи зможе працювати Конституційний Суд, якщо ми приймемо відповідну, ви сказали, цю норму, що його діяльність регулюється законом? По-перше, я думаю, що це буде питанням консолідації всіх депутатських фракцій. Такий закон може бути швидко напрацьований, це по-перше. По-друге, очевидно, що цей закон не буде прийматися за основу і в цілому, а буде потребувати другого читання. І під час доопрацювання на друге читання, так, можливо, варто буде передбачити норму, що на перехідний якійсь період, там три місяці, півроку, діє Регламент Конституційного Суду, а після спливу цього строку має бути прийнятий відповідний закон. Але, звичайно, що, я з вами погоджуюсь, що блокувати діяльність Конституційного Суду не можна і недоцільно навіть при всіх інших моментах, які ми маємо на сьогодні. Тому тут, можливо, це питання потребує доопрацювання.

Дякую.

_____. Я тоді короткий виступ, як я записувався, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

Потім народний депутат Князевич, потім народний депутат Німченко.

Будь ласка.

_____ . В цілому кожна з цих норм, вона заслуговує на увагу і вона має своє юридичне обґрунтування, крім одного пункту, це "Прикінцеві положення": цей закон набирає чинності з дня опублікування. У даному випадку ми бачимо, що в разі прийняття цього закону і публікування його Конституційний Суд зупинить свою роботу до тих пір, поки депутати в період коронакризи, в період відсутності фактично монобільшості і всього іншого не прийме такий Регламент Конституційного Суду. І таким чином буде вплив на можливість роботи Конституційного Суду, точніше, на можливість заблокувати його роботу.

Я переконаний, що формулювання в "Прикінцевих положеннях" має звучати, що набуває чинності цей законопроект в частині, весь або принаймні в частині затвердження Регламенту Верховної Ради, після фактично затвердження Регламенту Верховною Радою, регламенту роботи Конституційного Суду. І в такій ситуації, власне, ці законопроекти повинні голосуватися один за іншим в сесійній залі. Якщо ми зараз прийнемо цей законопроект в одному чи в двох читаннях і будемо обіцяти комусь, що ми прийнемо пізніше регламент, то ви розумієте, яка може бути перерва в роботі Конституційного Суду.

Тому я пропоную зараз не рекомендувати цей законопроект для голосування, для включення в порядок денний, а дочекатися, поки, я знаю, що цей закон пишеться, про Регламент Конституційного Суду, подати, так само зареєструвати, передати нам на розгляд нашого комітету і парою ці законопроекти потім подавати. Про всяк випадок для страховки поставити норму, що закон набирає чинності, який ми зараз обговорюємо, після прийняття Регламенту Конституційного Суду в цілому. Щоб не вийшло, що ми один закон проголосуємо, а другий не знайдемо голоси, чи знову у нас п'ятниця буде і закінчиться робочий час, як це було з голосуванням останнім, яке ми вже сьогодні обговорювали.

Таким чином я не буду підтримувати включення до порядку денного цього законопроекту до тих пір, поки не побачу Регламент Конституційного Суду, проект Закону про Регламент Конституційного Суду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович. Дякую за позицію.

Просто, шановні колеги, ще раз нагадую, щоб ми не заходили дуже глибоко в суть законопроекту, ми тільки вирішуємо питання про попередній розгляд. Але я розумію з ваших виступів, що все ж таки те питання, яким ми зараз займаємося, воно дійсно є резонансним і зачіпає кожного з народних депутатів. Я маю на увазі членів комітету з професійної та політичної точки зору. І це нормально.

Народний депутат Князевич, потім Німченко, потім Власенко.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановний пане голову.

Я за браком часу не буду говорити все, що я хотів сказати. Бо у мене, чесно кажучи, було бажання досить довго виступати. З приводу кількох основних речей, про які сказала Ольга Володимирівна.

По-перше, це кількість суддів, необхідна для голосування у Великій палаті за прийняття рішення. Друзі, ну, після того, як ми хочемо повноваження суду фактично знищити, у мене вже немає такої якоїсь ілюзії, але скажіть, будь ласка, у нас є хоча би ще один чи в Україні, чи в світі колегіальний орган, де ми пропонуємо рішення приймати кваліфікаційною більшістю дві третини?

А давайте поекспериментуємо з парламентом спочатку? Та не треба парламент, давайте наш комітет. Давайте внесемо зміни в Закон про комітети і передбачимо, що рішення комітету приймається двома третинами від складу комітету? От з цього почнемо. Спочатку в комітеті покажемо на власному прикладі, що це можливо. Я хочу побачити, чим це закінчиться. Я розумію, що насправді це важко навіть передбачити – це перше.

Друге, я не буду знову ж таки даліше глибоко занурюватись, з приводу сенатів. Друзі, якщо ми згадаємо, для чого були створені сенати, то відповідно до Конституції вони були створені тільки з метою розгляду конституційних скарг як окремі фактично конституційні суди. І саме за такою моделлю працюють всі сенати у всіх конституційних судах чи трибуналах, де є інститут конституційної скарги. Де половина складу, яка входить в цей сенат, не може пересікатись з іншою половиною, для того, щоб якраз вони між собою, ну, те, що називається конфлікту інтересів не було. Не ділились інформацією і об'єктивно, незалежно приймали рішення.

Якщо ми дозволимо такого роду міграцію, тоді сенсу немає. Вже тоді краще, якщо Сенат з якихось причин не може розглядати справу, передбачити механізм передачі цієї справи в той Сенат, який є повноважний. Хоча би так. Але людей туди... мігрувати, тоді сенсу немає, значить, немає потреби в цих сенатах, треба, щоб все приймалось на Великій палаті. Розумієте, до чого ми дійдемо?

Я можу погодитись з приводу необхідності підвищення кількості суддів для прийняття рішення в сенатах, тут можливий компроміс. На це треба йти і треба дискутувати. Але що стосується переходу із Сенату в Сенат, ну, сенсу жодного не бачу.

І найважливіше, з приводу Регламенту Конституційного Суду. Друзі, я ще раз кажу, не можна жодним чином порівнювати ситуацію Конституційного Суду із ситуацією парламенту, як і іншого будь-якого конституційного органу.

Що стосується організації діяльності парламенту і діяльності Конституційного Суду, які мають визначатися законом, то у Конституційного Суду є такий закон – це Закон про Конституційний Суд. Є такий закон Центральної виборчої комісії, є такий закон Вищої ради правосуддя, є такий закон Рахункової палати, і Нацради з телебачення і радіомовлення, інших конституційних органів. А у Верховній Раді такого закону немає, як і конституційне регулювання, і регламентне регулювання.

Саме з цих міркувань Конституційний Суд і написав, що цей закон має з'явитися, і він має бути регламентом, бо про нього йдеться, саме про регламент, в Конституції України.

Що стосується Регламенту Конституційного Суду, він питання внутрішньої роботи суду фактично охоплює в більшій мірі та певні правила процедури розгляду. Почитайте хоч про що цей регламент: там іде мова про мантию, про нагрудний знак, про посвідчення, додатки посвідчення. Ми що, законом будемо додатки форм посвідчень затверджувати? Друзі, про що ви говорите?

Ольга Володимирівна, якщо ви вбачаєте, що якісь речі є справді питанням процедури, я вам пропоную мудрий компроміс: давайте ми їх вилучимо і перенесемо в закон, і знімемо це питання. А все, що стосується внутрішньої діяльності суду, залишимо в регламенті суду, і хай вони цим займаються. Там питання, десятки питань, почитайте, технічного характеру, і ці питання взагалі не дискутуються.

А з приводу того, що... чи розглядає, чи є такий закон, чи нема такого закону, навіть сам суд визначився низку разів, і не тільки по відношенню до закону 96-го року, а навіть до закону 17-го року. Дивіться, рішення сенату того ж 2020 року, де він чітко написав і про порядок процедури, і про закони і так далі. Тобто це питання давно вже зняте.

Я ще раз кажу, якщо у вас є такі застереження, давайте ми їх дуже легко зробимо зараз і в цьому законі перенесемо в Закон про Конституційний Суд і поставимо крапку. Але форми посвідчень як додаток до закону затверджувати в парламенті, ну, я б... ну, слухайте, ну, це на голову не налазить, друзі! Там питання дійсно, в основному, технічного характеру – технічного! Не може парламент приймати ці технічні речі! Він міг собі прийняти закон, бо він сам цей закон для себе створював, а законом створювати технічні речі діяльність іншого конституційного органу є неприпустимим.

Дякую.

СОВГИРЯ О.В. Можна я скажу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Петрович.

Ну, давайте, Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Дякую, я дуже коротко, Руслан Петрович.

Я прекрасно розумію, що в Регламенті Конституційного Суду є багато технічних речей, і абсолютно ми не збираємося, не пропонує ці технічні речі – про посвідчення, чи там про колір мантій, чи там про розмір мантій – регулювати в законі. Це ясно і зрозуміло. Але, вибачте, коли в Регламенті Конституційного Суду встановлюються строки розгляду в суді, роздачі судді Конституційного Суду...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Давайте внесемо зміни в закон!

СОВГИРЯ О.В. ...проект рішення, то це не внутрішня процедура діяльності... *(Не чути)*

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Таких не багато моментів, їх можна легко вставити в закон. Це кілька моментів...

_____. Руслане Петровичу, не перебивайте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте по одному.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Вас не переб'єш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую. Ольго Володимирівно, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Ще раз констатую: ми прекрасно розуміємо, що є технічні речі, які абсолютно не рівня законодавчого регулювання і не повинні включатися в Закон про Регламент Конституційного Суду чи про конституційне провадження, чи як його назвемо. Тут питання в принципі: це має бути окремий закон, який регулює процедуру діяльності. Аргументи я вже сказала.

Тепер щодо того, що ви сказали, що ЦВК і ВРП у них є спеціальні закони, але є внутрішні регламенти. Але, вибачте, в Конституції немає по відношенню до ЦВК норми, яка визначає, що порядок діяльності ЦВК визначається законом. Тому це і дає їм підстави приймати внутрішні регламенти своїми підзаконними актами. А по відношенню до Конституційного Суду є, тому це потрібно виконувати і приймати закон.

Все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я ще раз нагадую: ми розглядаємо тільки питання про попередній розгляд, про включення до порядку денного. Я розумію, що багато думок...

СОВГИРЯ О.В. Крик душі. Андрію Євгеновичу, крик душі, чесно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але давайте ми з урахування саме цієї стадії...

ВЛАСЕНКО С.В. Душіть ваш крик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович Німченко, а потім Власенко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Я розумію ваш спіч стосовно державного підходу до розгляду цієї справи. Я хочу сказати, по-перше, що коли ми ведемо про

процедуру, почитайте, що каже Конституція. Не процес, а процедуру. Це перше.

І процедура ніяка не передбачає заходити в нарадчу кімнату Це друге. Нарадчої кімнати в Конституційному Суді немає.

Це суд права, а не факту. Це третє питання.

І якщо конституціодавець у статті 153 вказав на процедуру і, дивіться, і виконання рішення, подивіться, і виконання рішення. Це те рішення, яке проігноровано Президентом на сьогоднішній день. Да? А за що вказана кримінальна відповідальність, за невиконання. Це друге.

І третє. Коли ми ведемо мову про Конституційний Суд, повірте мені, я знаю, тому що я стояв у джерел, я автор закону першого, з якого потім сплагіатирили, і в тому числі ми писали регламент, і це базується на європейській практиці. І те, що сказав мій колега, попередній виступав, то в чому він не прав, Руслан, в чому він не прав? Ви знайдіть де такі, ви що хочете, занорматизувати діяльність Конституційного Суду, який контролює законодавчий орган дотримання Конституції. Він же скасовує закони, визнаючи їх неконституційними, не скасовує, а визнає неконституційними, порядки контролю, ще раз кажу, не порядки судочинства загальних судів, а порядки контролю, він визнає неконституційними дії законодавчого органу. Ви зараз пропонуєте через законодавчі норми внести так, щоб контролювати Конституційний Суд. Що таке процедура? Процедура – це порядок формування внутрішнього бачення вирішення проблеми, внутрішнього і конституційного, і міжнародних, і як до цього йти. Щоб ви знали, я вам скажу, тут казали, що якийсь пише там суддя. Я не буду казати чим займаються судді в нарадчій кімнаті, що вони пишуть, я там пропрацював 9 років, але те, що каже пані Оля, та немає там такого в нарадчій кімнаті, тим більше нарадчої кімнати нема. І тому, якщо ми введемо про предмет, так ми повинні його знати цей предмет. А взяти і змішувати процес з процедури, я думаю, це не для Комітету правової політики.

І останнє, про що я хотів би сказати. Шановні колеги, ми ж Комітет правової політики, ми формуємо політику. Відключили, я так розумію? Ви мене не чуєте. Якщо чуєте... На жаль, я так розумію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре чуємо, Василь Іванович. Да, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. А, чуєте. Я вибачаюсь, я вибачаюсь.

То я хотів би, щоб ми попритримували характер свій. Ви ж, всі ми... настільки видно, без дотримання процесуальних дій що ми робимо з вами, під кого ми танцюємо і хто наказав музику?

Шановні колеги, давайте подивимося, чому з'являється це питання з посилкою на статтю 153, коли там іде про процедуру. Весь світ іде не в ногу, одна конституційна юрисдикція України буде іти в ногу, те, що бачимо.

І ще одне. Там ішла мова про те, що там представляє інтерес в Конституційному Суду і є другі представники суб'єктів. Да, якщо ви мали на увазі інші, крім представників законодавчої гілки влади і президентської влади представників, то є там інші – представники суб'єктів права на конституційне подання, суб'єктів права на конституційне подання, з такими ж рівними правами. І повірте, за ці 25 років це вперше виникло таке питання, тому першим виникло питання – прями, я вибачаюсь, протиправні з кримінальним відтінком дії на предмет узурпації влади і дискредитації судової гілки влади, в складі якої є Конституційний Суд. Хоча він носить контрольні функції, але він в системі судової влади. Це що? І ми становимося співучасниками. То ми робимо, члени правової політики, заяву робимо у..., а сьогодні члени Комітету з правової політики вирішують це питання.

І я погоджуюсь із паном Сергієм стосовно конфлікту інтересів. Пам'ятаєте, коли пані Олі кандидувала на Представника Верховної Ради в Конституційному Суді, пам'ятаєте, на засіданні комітету? Пам'ятаєте. Про що ми вели мову? Що воно вилізе, грубо кажучи. Так? Вилізе десь. І тут воно є. І спростувати про те, що тут немає конфлікту інтересів, я вам скажу, це дуже-

дуже тяжко буде. Навіть пані Олі як фахівцю я преклоняю, шляпу знімаю, фахівець, да, з конституційного права. Разом з тим, має місце конфлікт інтересів. Так що давайте із цього боку.

Ну, давайте почекаємо, шановні колеги. Тому я вважаю, що не на часі розгляд взагалі цього питання.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Ще раз, шановні колеги, в нас попередній розгляд, а на часі, не на часі – ми під час вже розгляду по суті як комітет будемо визначатися.

Народний депутат Власенко, потім Дирдін, потім Бабій. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Дякую, пане голову.

Але я розумію, що обговорення таке серйозне, тому що, дійсно, це нагальне питання і юридичне, і політичне. На жаль, я підкреслюю ще раз, навколо питання діяльності Конституційного Суду штучно роздмухуються різні речі, в тому числі відверто неправдива інформація. Саме тому така реакція у народних депутатів на всі питання, які пов'язані зі спробою поставити під контроль діючій владі Конституційний Суд України. Тому така, на жаль, реакція.

Я би хотів підтримати Руслана Петровича Князевича. Давайте ми всі ці наші напрацювання по Конституційному Суду, ті, хто говорять, що це ж покращення роботи, давайте ми покращимо роботу у себе в комітеті, давайте ми кворум... Нам пропонують, що 17 із 18 – це нормальна історія. 17 членів із 18 Конституційного Суду мають бути присутніми. Давайте із наших 24 напишемо, що 22, я вже трошки вам менше зроблю. Давайте 22 повинні бути присутніми для кворуму. Давайте ми зробимо більшість, дві третини у нас голосів, і я хочу подивитися, наскільки ефективною буде робота комітету. Це перше.

По-друге, нам говорять про те, що Регламент Конституційного Суду містить в собі якісь незрозумілі для деяких юристів терміни "розумні строки". Ви знаєте, я думаю, що, припустимо, для Європейського суду з прав людини термінологія розумності є абсолютно зрозумілою і обґрунтованою.

СОВГИРЯ О.В. Розумності да, там йдеться "завчасно". Завчасно – це не...

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую за уточнення, Ольга Володимирівна.

Але знову-таки, а скажіть мені, будь ласка, це питання риторичне, ні до кого не адресоване, а за скільки нас повідомили про засідання цього комітету? Менше ніж за добу? І це завчасно вважається, і це нормально вважається? Я так не думаю, припустимо. Але я ще раз кажу, давайте ми почнемо з себе. Бо ми так дуже добре пишемо законопроекти для Конституційного Суду. Давайте з себе почнемо, давайте ті самі "лекала" надінемо собі на голову і подивимось, як воно буде працювати. І як ми потім один одному будемо розповідати, як це гарно. Як це гарно – консенсус, як це гарно – дві третини голосів "за" і так далі, і так далі. І це перше.

І друге щодо конфлікту інтересів. Відповідаючи на репліку шановного пана голови, я думаю, що пан голова як практикуючий адвокат в минулому, ну, розуміє різницю між представленням інтересів за уповноваженням або за довіреністю і представленням інтересів за посадою. Тобто люди, Представник Президента або Верховної Ради в Конституційному Суді – це людина, яка за посадою там знаходиться. І тому, звичайно ж, тобто мене або когось іншого з колег можуть обрати уповноваженим, а можуть не обрати уповноваженим, це інша історія.

А Представник Президента і Представник Верховної Ради – це людина, яка перманентно за своєю посадою перебуває на засіданнях Конституційного Суду, а не за уповноваженням. Тому, звичайно, що у такої людини є стійкий

зв'язок з інституцією, процесуальний зв'язок з інституцією, в якій така людина представляє інтереси за посадою.

Бо я переконаний, напевно, такої статистики теж нема, але Ольга Володимирівна була на засіданнях Конституційного Суду, ну, разів, напевно, в 10 або 20, або навіть 30 більше, ніж будь-хто із присутніх тут колег за цей період, бо у неї така посада. І тому у неї прямий конфлікт інтересів. Я ще раз на цьому наголошую. Я вважаю це неприпустимим. Я вважаю, що ця історія з конфліктом інтересів була створена системно, системно була створена.

І як сказав наш колега Василь Іванович Німченко, "воно вилізло". Ну, не маю на увазі Ольгу Володимирівну, а маючи на увазі конфлікт інтересів. Тому отака історія.

Тому ще раз, я підкреслюю, я би теж пропонував і я погоджуюсь з аргументами Олега Анатолійовича Макарова, які є принциповими, щодо зв'язки цього закону, навіть якщо він буде прийнятий, з Законом про Регламент Конституційного Суду, або треба щось виписувати в "Перехідних положеннях", або треба щось з цим робити, або приймати одночасно. Бо по-інакшому насправді це черговий спосіб заблокувати роботу Конституційного Суду, говорячи про те, що вони не мають права приймати рішень, тому що не прописані якісь частини процедур їхньої роботи, і це теж призводить до колапсу.

І я ще раз повертаюсь, резюмуючи, повертаюсь до своєї самої першої тези: у кожного закону має бути легітимна мета. Мета заблокувати діяльність Конституційного Суду – це нелегітимна мета закону. Тому насправді цей закон є, скажемо, дискусійним, я використаю цей термін.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І саме обговорення цього законопроекту під час першого читання і буде гарною можливістю тут обговорити питання дискусійності. Ми всі юристи і всі тут схильні до правової дискусії.

Щодо пропозицій, які пролунали, щодо покращення роботи комітету і про кворум, і про дві третини те, що запропонував Руслан Петрович. Ви знаєте, якщо хтось з наших народних депутатів буде все ж таки вносити ці пропозиції в якості законопроекту в пілотному режимі, в мене також від себе є пропозиція тоді скасувати для нашого комітету стадію попереднього розгляду для того, щоб ми всі законопроекти одразу розглядали в першому читанні по суті, тому що ми саме цим і займаємось зараз.

А я надаю слово народному депутату Дирдіну, потім народний депутат Бабій. Будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

Колеги, я тільки прошу мій виступ потім не коментувати, те, що я скажу, підтримуючи позицію пана Власенка, які і просив би я теж слова не коментувати.

Другий момент. Тут колеги кажуть про конфлікт інтересів щодо законопроекту від пані Совгирі і там з її представленням інтересів Верховної Ради у Конституційному Суді. Я не бачу в цьому питанні конфлікту інтересів. І я хотів би нагадати колегам із минулого парламенту, восьмого скликання, таку ситуацію, коли було в один день, 11 травня було подано законопроект, я навіть скажу вам який номер, це законопроект 4645, це внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України.

ВЛАСЕНКО С.В. А можна уточнити, Максиме, це про призначення Луценка мається на увазі?

ДИРДІН М.Є. Да, да.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

ДИРДІН М.Є. Так, це про Луценка. Коли 11 травня був зареєстрований законопроект, і зараз навіть, щоб було точно, 11-го одержано Верховною Радою...

ВЛАСЕНКО С.В. Майже в той же день, в той же день це було зроблено. Я був категорично проти. ...Верховної Ради виступав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка, ми ж вас слухали.

ДИРДІН М.Є. 12 травня він був прийнятий. 12 травня він був направлений з підписом Голови Верховної Ради. 12 травня закон направлений на підпис Президенту і 12 травня закон повернуто від Президента з його підписом. І 12 травня, якщо я не помиляюся, був виданий Указ Президента про призначення Юрія Луценка...

ВЛАСЕНКО С.В. І він ще й був опублікований в той самий день.

ДИРДІН М.Є. Да, да, да. Все вірно.

І тут наступне питання щодо конфлікту інтересів у осіб. Я хочу нагадати колегам з минулого скликання парламенту, коли за цей законопроект було проголосовано самим Юрієм Віталійовичем Луценком, його дружиною було проголосовано, так само було проголосовано іншими колегами, які зараз є в дев'ятому скликанні, в дев'ятому скликанні парламенту. І жодної підстави казати про якийсь конфлікт інтересів щодо даної особи, тут вбачається, що...

ВЛАСЕНКО С.В. То абсолютний конфлікт інтересів був, абсолютний.

ДИРДІН М.Є. Навіть до 11 травня...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, я не хочу робити вам зауваження, але давайте ми будемо слухати.

ВЛАСЕНКО С.В. Просто...

(Загальна дискусія)

Єдине, що ви говорите, що всі колеги з дев'ятого скликання. Я за цей законопроект не голосував, я говорив про конфлікт інтересів тоді. Але я хочу вас уточнити, Ірина Луценко тоді заявила, для точності, вона тоді встала і заявила, що вона не буде голосувати, бо у неї конфлікт інтересів. Юрій Віталійович, наскільки я пам'ятаю, голосував за це.

ДИРДІН М.Є. Я кажу, зараз я відкрив сайт Верховної Ради України...

ВЛАСЕНКО С.В. Це жорсткий конфлікт інтересів. Ви праві, ви праві.

ДИРДІН М.Є. І тут на сайті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ми вам надавали слово кілька разів по цьому питанню. Ну, давайте поважати колег.

ДИРДІН М.Є. На сайті Верховної Ради вбачається, те, що тут зафіксовано, що за цей законопроект було проголосовано Луценком Юрієм Віталійовичем. І тут я бачу, Луценко Ірина Сергіївна – теж "за".

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ДИРДІН М.Є., так, теж так само було проголосовано.

ВЛАСЕНКО С.В. У них конфлікт інтересів жорсткий.

ДИРДІН М.Є. Я про вас нічого не кажу.

ВЛАСЕНКО С.В. А можна попросити прочитати, як Власенко проголосував.

ДИРДІН М.Є. Проти, проти.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, зараз виступає народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Власенко був проти.

І тут питання, знаєте, мені дуже так дивно... А, ситуація далі, я ще не завершив, бо перебивають.

Коли дане питання розглядалося у Верховній Раді в 16-му році і коли говорилося про те, що... і сам текст законопроекту стосувався, знаєте, я його процитую, щоб було правильно. Вносили до повноважень Генерального прокурора України. Якщо раніше до 12 травня 16-го року була вимога – це вища юридична освіта. І коли я як, в 16-му році, адвокат сказав: а як же може Генеральний прокурор бути без вищої юридичної освіти, якщо ці вимоги весь час ставилися до такої посади – Генеральний прокурор України. Але в 16-му році парламент прийняв таке рішення і замість вищої юридичної освіти було запропоновано: "має вищу освіту і стаж роботи в галузі права або досвід роботи у законодавчому (я підкреслюю – тут навіть у законодавчому) та/або правоохоронному органі не менше п'яти років". І тоді казалось, для кого робиться цей законопроект? Законопроект робився у той час під ту політичну силу в 16-му році. І цей закон був проголосований, в один день був підписаний і повернутий.

І говорити про конфлікт інтересів зараз у контексті пані Совгирі, і вона як Представник Верховної Ради в Конституційному Суді, не приходиться, як на мене, тому що я як юрист не бачу цього конфлікту. Тому що пані Совгиря вона не приймає участі в голосуванні, вона є тільки представник парламенту в цьому суді для підтвердження тої або іншої позиції тих або інших законопроектів, або там скарг і подань.

Тому, коли колеги кажуть про конфлікт інтересів, то давайте згадаємо 16-й рік, давайте згадаємо 2004 рік і так далі, і так далі, коли будемо згадувати. Я розумію, що є юридичні рішення, а є політичні рішення.

ВЛАСЕНКО С.В. А можна уточнити, що2 ви хотіли згадати в четвертому році? Так щоб всі, бо я не зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Багато було всяких рішень і приймалося Верховною Радою минулих скликань.

Так я хочу просто звернути увагу, що я не бачу цього конфлікту інтересів, коли зараз нагадують пані Совгирі щодо даного законопроекту. І я хочу сказати наступний такий момент, що вона як представник у Конституційному Суді, яка має досвід, якщо я не помиляюся, вона є науковець у даній галузі права щодо Конституції і вона як найбільший фахівець у цьому питанні знає, правильно, як це зробити, і як представник у Конституційному Суді України. А тому говорити про конфлікт інтересів у неї, як для мене, не приходиться. Це перший момент.

Другий момент – щодо даного законопроекту взагалі. Це є попередній розгляд включення його в порядок денний. Давайте мати дискусію і обговорювати ці питання і проблеми, і дійсно хтось напередодні, спочатку було сказано, що дані законопроекти вони були подані або підписані у зв'язку із прийнятим рішенням Конституційного Суду України. І оце питання, яке ми

зараз обговорюємо, є не те, що створено депутатами, а воно створено ситуацією, яка передувала підписанню цих законопроектів. Ми тільки говоримо про включення, ми ще не знаємо, яким чином проголосує парламент, буде підтримано, не буде підтримано цей законопроект, і є альтернативні законопроекти, і є перше, і друге читання.

А тому, завершуючи свій виступ, я прошу мої слова не коментувати. Я просто сказав для інформації для людей, які нас дивляться, і згадати попередні законопроекти, які приймалися у свій час, яким чином вони приймалися. І говорити про конфлікт інтересів... Отам, да, дійсно є прямий конфлікт інтересів, як на мій погляд.

Все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Євгенович.

Народний депутат Бабій, потім я надам слово Князевичу, потім Власенку. Сергій Володимирович, ви вже виступали.

БАБІЙ Р.В. Дякую, Андрій Євгенович.

Я хотів би висловитися по певним питанням, по певним позиціям, які зараз стали предметом палкої дискусії.

Перше, щодо потенційного чи реального конфлікту інтересів. Я хотів би нагадати, що згідно визначень антикорупційного законодавства конфлікт інтересів є конфліктом приватного інтересу з відповідними повноваженнями. Насправді, на моє переконання, найкраще знає про свої приватні інтереси пані Оля. Можливо... Я вибачаюсь, Ольга Володимирівна. Пані Ольга Володимирівна. Можливо, хтось із колег, дійсно, обізнаний про приватне життя нашого колеги більше, ну, о'кей, тоді, можливо, і є для цього такі підстави стверджувати, що є якийсь конфлікт інтересів.

І знову ж таки Ольга Володимирівна виступає в Конституційному Суді в якості службової особи, виконуючи певні службові обов'язки свої. І якщо пристати на ту логіку, яку деякі колеги висловлюють щодо конфлікту

інтересів, то, мабуть, тоді всі депутати, які голосували за ті закони, які є предметом розгляду в Конституційному Суді, мають конфлікт інтересів і не можуть голосувати за будь-які зміни законодавчого регулювання щодо Конституційного Суду України.

Щодо тези, що давайте почнемо з себе, підвищимо свій рівень, скажімо так, кваліфікована більшість для прийняття рішення. Ну, колеги, не дуже коректне, на моє особисте переконання, порівняння, тому що все-таки наслідки прийняття рішень Конституційним Судом є визначальними. В нас, власне, припиняється дія законодавчих актів, які виражають волю більшості Верховної Ради. Тому я як депутат, який підтримав ініціативу головних авторів законопроекту, теж переконаний в тому, що рішення, такі важливі рішення, які приймає Конституційний Суд, до них має більше бути довіри і відповідно мають користуватись більшою підтримкою серед складу суддів Конституційного Суду.

Ну, і нарешті, нам голова неодноразово нагадував, що, дійсно, предмет розгляду... попередній розгляд законопроекту і рекомендація включити в порядок денний чи ні, визначитись, чи суперечить він Конституції, чи ні. Ряд колег висловили свою позицію, що вони не будуть голосувати за це рішення тому, що вони вважають, по-іншому має регулюватись те чи інше питання.

На моє переконання, так, дійсно, є ряд дискусійних норм, які ми можемо обговорювати, дійсно, щоб не заблокувати серйозно і надовго діяльність Конституційного Суду. Так, ми можемо врегулювати це питання шляхом введення в "Перехідні положення" норм, що тимчасово, можливо, до затвердження закону діє той Регламент Конституційного Суду, який затвердив сам Конституційний Суд. Але це все є предметом дискусії. Коли ми будемо розглядати і рекомендувати Верховній Раді законопроект, визначитись щодо законопроекту у першому читанні, відповідно, на моє переконання, ми не можемо аргументувати не вносити в порядок денний тому, що я не погоджуюсь от саме з такою нормою чи вважаю, що вона може бути викладена по-іншому.

От, власне, прошу на це зважити. І прошу підтримати все-таки рішення, яке пропонує підкомітет. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Вячеславович.

Народний депутат Князевич, потім Власенко. Потім пропоную переходити до голосування. Тому що вже багато говорили.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я дуже коротко, пане голову. Я нагадаю, що відповідно до Закону "Про запобігання корупції" у випадку, якщо особа не заявляє про конфлікт інтересів, встановити конфлікт інтересів може тільки Національне агентство з запобігання корупції.

І з приводу ситуації по голосуванню закону про, внесення змін до Закону про прокуратуру, я нагадаю, що таке звернення до НАЗК в цій частині було. І тоді НАЗК, перевіривши цей факт, відмовило у відкритті провадження, зважаючи на те, що на час набуття чинності Закону про внесення змін до Закону "Про прокуратуру" Президент не вніс кандидатуру Луценка на розгляд парламенту щодо затвердження його Генеральним прокурором. Але під час розгляду питання про призначення Генерального прокурора і Луценко, і його дружина заявили про конфлікт інтересів і не брали участь в голосуванні. Тому просив би не маніпулювати і не коментувати так само мої речі. Це різні речі – про законодавчі підстави для такого роду голосування і саме голосування за призначення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Петрович.

Народний депутата Власенко. Чи ні?

ВЛАСЕНКО С.В. Да, да.

ДИРДІН М.Є. Дозвольте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, коротко.

ВЛАСЕНКО С.В. Може, пан Дирдін, а я потім. Пан Дирдін, потім я.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте Максим Євгенович, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Да. Дивіться, я хотів би уточнити, що колега пан Князевич сказав, що вони не голосували. Сайт Верховної Ради каже геть інше, що Луценко Юрій Віталійович і його дружина, вони голосували і була кнопка "за".

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, він каже про інше. Він каже, що вони за закон голосували, а не голосували за призначення Луценка.

ДИРДІН М.Є. А, добре, а щодо призначення Луценка. Тому що якщо брати редакцію до 11 травня 16-го року, то Президент не міг ніяк подати подання до Верховної Ради, тому що воно би не відповідало закону, вимоги до посади. От і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Максим Євгенович.

Народний депутат Власенко, так?

ВЛАСЕНКО С.В. Так, так.

Ну, насправді я хочу подякувати Максиму Євгеновичу за згадку цього питання, бо це насправді було дуже резонансне голосування тоді. І тоді дійсно піднімалося питання конфлікту інтересів. І я і тоді був переконаний, і зараз переконаний, що у Юрія Віталійовича Луценка був реальний конфлікт інтересів, тому що він розумів, що закон міняється під нього, про це говорили всі. Він про це знав, він про це не міг не знати і так далі. Тому тоді

був реальний конфлікт інтересів. Я говорив про це тоді, говорив про це після призначення Луценка і говорю про це зараз. Моя позиція незмінна. Така сама моя незмінна позиція щодо того, що на моє переконання, є конфлікт інтересів у постійного Представника Верховної Ради в Конституційному Суді в той час, коли такий представник голосує, вносить законопроекти, які змінюють роботу суду, в якому він представляє інтереси за посадою, а також, коли він за такі законопроекти голосує, доповідає їх і так далі.

Коли нам говорять, що... коли інший колега говорить про те, що Конституційний Суд виконує важливу функцію і він визнає акти неконституційними, а відтак вони втрачають силу, наш комітет теж є дуже важливим комітетом, до якого прислухається сесійна зала Верховної Ради. І лише за вашим, шановні колеги, наполяганням було проголосовано 1008, який став Законом 193, а потім ми отримали висновок Венеційської комісії. Давайте не принижувати роль нашого комітету. Це по-друге.

По-третє, коли пропонувалися аналогічні правила для нашого комітету, то мова йшла про одне єдине: давайте ми не будемо сповідувати подвійні стандарти. Якщо ми вважаємо, що дві третини голосів – це добре для Конституційного Суду, то це означає, що це добре і для нашого комітету. А в чому різниця між колегіальними органами? Да ні в чому, ні в чому з точки зору функціонування. Тому... бо у нас просто різні підходи. І для всіх абсолютно зрозуміло, чим ці різні підходи викликані, і колеги під час виступу цього навіть не приховують.

Саме тому на моменті обговорення, на моменті попереднього обговорення цих законопроектів і виникає стільки дискусій. Так, можливо, формально підстав немає не вносити цей закон в сесійну залу. Але, колеги, давайте не вносити черговий не зовсім якісний законопроект, за який потім, через рік, всім буде соромно і за який потім, через рік, ми будемо переробляти його, будемо 12 міняти знову на 10, знову виносити, як каже Руслан Петрович, виносити якісь норми, регламент прибирати і виносити це в закон. Навіщо такі закони виносити в зал?

І я би тут скоріше, зрозуміло, що немає формальних підстав зараз не рекомендувати цей законопроект вносити в порядок денний. Але я би звернувся до авторів з проханням, можливо, я не знаю, не відкликати його, а попросити сьогодні його не розглядати. Хай трошки вщухне ця історія, хай трошки спадуть нерви, бо ми зараз знову зробимо щось, ми знову... Я ще раз нагадую, так само як тоді, не обговорюючи майже або обговорюючи формально, прийнято було рішення розігнати ВККС. Коли ми тоді кричали криком і говорили, не робіть цього, є проблема, нам сказали, ні, у нас таке верховенство права, так воно працює, а ви ідіоти, тому що ви багато років в парламенті, а ми тут молоді всі, нові, ми знаємо, як воно буде працювати. Допрацювалися? І тепер рік не знаєте, як відновити роботу ВККС? І маємо 2 тисячі вакансій в судовій системі?

Колеги, ну, треба ж колись хоча би якось робити висновки із власних помилок. Із ваших, не із наших, із ваших, із своїх. І, до речі, коли пан Максим, ще раз хочу йому подякувати за цей приклад, згадав про конфлікт інтересів з Луценком, то у мене риторичне питання: так а ви що наслідуйте Порошенка. Ви що такі самі як Порошенко? Ви ж не хочете бути такими самими, як Порошенко? Вас же тому і обрали, бо ви не такі, як Порошенко. А ви "стопами Суворова", тими самими ідете в тому самому напрямку, повторюючи всі ті помилки, які вже були зроблені, зроблені неодноразово.

І, до речі, я в чому хочу погодитись з паном Максимом, те, що тоді Луценко не був покараний за конфлікт інтересів, це приводить до того, що ми маємо сьогодні. Якби тоді НАЗК знайшло в собі силу і чесно сказало, що був конфлікт інтересів, а він був, об'єктивно, я з вами тут повністю погоджуюсь, то сьогодні би ми це питання не обговорювали. Бо одного би депутата покарали за це або чиновника, і ми мали би всі чистий спокій. А, на жаль, у нас НАЗК діє кон'юнктурно, так само, як вони діяли за часів Порошенка, підіграючи владі, вони і зараз підіграють владі, що вони чесний і незалежний орган. Ну, слухайте, ну, при всій повазі до них, це не так, давайте теж чесно говорити.

А коли ми говоримо про те, хто найбільше знає про приватне життя політиків, то я погоджуюсь з Русланом Петровичем, що це НАЗК, це той орган, який знає все про приватне життя політиків або дуже сильно хоче цього знати. І тому це питання віднесено до їхньої компетенції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Давайте ще коротко.

ДИРДІН М.Є. Я слово, просто хочу відповісти пану Власенку. Я хотів би, щоб, пане Власенко, утримувались від коментарів стосовно того, яким шляхом іде наша політична сила, і точно не шляхом Петра Порошенка.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви знаєте, я вільний громадянин України, я дозволю собі давати ті оцінки, які я вважаю за потрібне. Ваша політична сила повністю мавпує, російською мовою "обезьянничает" шлях Петра Олексійовича Порошенка, його методи, його форми правління і його діяльність.

Дякую.

ДИРДІН М.Є. Пане Власенко, давайте тоді не будемо переходити на особистості і казати, хто кого мавпує і так далі, і не будемо згадувати вашого лідера пані Тимошенко з цього питання. Давайте будемо утримуватись і будемо більш толерантні з цього приводу і не розглядати...

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо ви, пане Дирдін, звернули увагу, я на особистості не переходив. Я не назвав жодного прізвища.

ДИРДІН М.Є. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, я всім зараз відключаю мікрофони, тому що в нас засідання комітету, а ви зможете ці питання обговорити після засідання комітету.

Денис Маслов просив слово.

МАСЛОВ Д.В. Власне, пане голову,, я і хотів сказати, щоб ми економили час один одного... *(Шум у залі)* Ми виключили, тому що ми втрачаємо час, я маю їхати до дружини в лікарню і я чекаю розгляду, власне, наступних питань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я тоді пропоную перейти до голосування.

Перша пропозиція, яка була запропонована Ольгою Володимирівною. Це висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики: рекомендувати Верховній раді України включити до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Закону України "Про Конституційний Суд України" (щодо порядку розгляду справ Конституційним Судом України) (реєстраційний номер 4319), поданий народними депутатами України Совгирею, Веніславським, Разумковим та іншими.

Другий пункт. Рекомендувати Верховній Раді України скоротити наполовину строки подачі альтернативних законопроектів та підготовки до першого читання проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про Конституційний Суд України" (щодо порядку розгляду справ Конституційним Судом України) (реєстраційний номер 4319), поданий народними депутатами України Совгирею, Веніславським, Разумковим та іншими.

Прошу голосувати. Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Проти, почув.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Против.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.
Народний депутат Шпенюв. Не бачу.
Так, Демченко. Не бачу.
І Вельможний. Не бачу.

Рахуємо. 12 – за, 4 – проти і 2 – утримались. Загалом взяли участь 18 народних депутатів. 12 – за. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Тут в нас два законопроекти, основний та альтернативний. Це проект закону, я пропоную обговорювати обидва, я надам авторам, потім голові підкомітету, а обговорювати... Але це також попередній розгляд, нагадую.

Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо моніторингу способу життя суддів та з метою приведення його норм у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 27 жовтня 2020 року № 13-р/2020 (реєстраційний номер 4292), автори – народні депутати Тимошенко, Власенко, я так розумію, та є інші, або Тимошенко та Власенко та інші. Да? Да.

І наступний – це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо визначення правових та організаційних засад функціонування системи запобігання корупції в судах, це альтернативний до попереднього 4292, народний депутат Маслов та інші.

Пропоную надати слово Сергію Володимировичу Власенку. Якщо можна, коротко, тому що ми вийшли за межі запланованого часу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дуже коротко. Я дуже тезово, пане голову.

Що насправді прийняв Конституційний Суд, якщо не занурюватися в ті маніпуляції, які відбуваються навколо рішення, і ту, насправді, неправдиву інформацію, яка свідомо розповсюджується? Конституційний Суд зазначив, що НАЗК є органом центральної виконавчої влади, що в Україні діє розподіл влади. А відтак орган центральної виконавчої влади не може вчиняти дії, які би були контролем судової гілки влади. І тому Конституційний Суд сказав, що судді повинні декларуватися, як і всі чиновники, що декларування повинно залишатися, як і усюди. Але контроль за декларуванням суддів повинен здійснюватися з урахуванням незалежності судової системи. Все. Все, що сказав Конституційний Суд. Насправді все інше, що нам говорять, це брехня і неправда.

Так от, виконуючи це рішення Конституційного Суду, Юлія Тимошенко, лідер нашої фракції, і я подали три законопроект.

Перший законопроект. Ми відновлювали декларування для всіх чиновників і повністю відновлювали всі норми, які були в Законі "Про запобігання корупції". Єдине що, ми в дужках писали: окрім суддів, які

декларуються згідно з Законом "Про судоустрій і статус суддів". Таким чином ми виконували цю частину рішення Конституційного Суду.

Щодо суддів. Ми пропонували всі ті самі повноваження, які мало НАЗК по відношенню до чиновників, передати Вищій кваліфікаційній комісії суддів і передати їм, по суті, такі функції. Тому що Вища кваліфікаційна комісія суддів вона і так за станом на сьогоднішній день виконувала подібні функції. Ну, зокрема, ВККС має повноваження моніторити спосіб життя суддів. Оскільки ми розуміємо, що ВККС не працює завдяки тому, що монобільшість в парламенті прийняла Закон 193, на період до відновлення роботи ВККС ми пропонуємо ці функції передати Державній судовій адміністрації. Це абсолютно тимчасове явище, це абсолютно тимчасова штука, але для того, щоб цей механізм запрацював одразу, ми запропонували врегулювати це в такий спосіб. Ми, звичайно, розуміємо, що закон не є ідеальним, що можна його дискутувати.

Я, до речі, вдячний колезі Маслову за внесення альтернативного законопроекту, що дозволить подискутувати, обговорити, які механізми запропоновані краще, можливо, на якій стадії ми з'єднаємо два законопроекти і зробимо один, немає з цим жодних проблем. Але ми вважаємо як автори, що саме в такий спосіб ми, з одного боку, виконаємо рішення Конституційного Суду, а, з другого боку, забезпечимо декларування суддям і забезпечимо декларування саме з урахуванням принципу незалежності судової системи, тому що ВККС – це орган судової системи, до речі, так само, як і ДСА.

Дякую. Якщо є питання, я з радістю відповім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Є пропозиція дати слово автору альтернативного законопроекту.
Народний депутат Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Добрий день ще раз. Дякую, колеги. Дякую попередньому доповідачу пану Сергію Власенку.

Дійсно, як він і казав, в законі має бути легітимна мета у кожного закону. У наших насправді цих двох законопроектів, і основного, і альтернативного, ця легітимна мета одна й та сама: фактично усунути прогалини в законодавстві, які з'явилися після прийняття рішення Конституційного Суду.

Я як колишній суддя я не хочу обговорювати питання, як воно приймалось, яким чином і так далі, воно є. Ми маємо на сьогоднішній день відновити декларування, антикорупційні ті механізми, які існували до сьогоднішнього дня в питанні діяльності, в тому числі і суддів.

Багато в чому наші законопроекти є спільними. Перше. Це те, що уповноважується на здійснення фактично і прийняття декларацій, і перевірки, і моніторингу, Вища кваліфікаційна комісія суддів. Дещо вони є різні. Наш законопроект дещо відрізняється, наприклад, більше прописано питання, що стосується порядку притягнення до адміністративної відповідальності.

Але, щоб не займати так само час, я погоджуюсь тут з колегою Власенком, не займати час шановних учасників комітету і перейти до розгляду інших законопроектів, я погоджуюсь з думкою пана Власенка, можливо, в подальшому зараз рекомендувати включити до порядку денного Верховної Ради, а пізніше на наступних стадіях, можливо, дійсно, ми прийдемо згоди, якщо виявиться, що наші законопроекти будуть наразі актуальними для суспільства, можливо, ми дійсно дійдемо згоди і єдиний законопроект. Мені абсолютно байдуже в кого буде флаг в руках, аби він був конституційний і законний.

Дякую.

_____ . Аби він не був в іншому місці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да, я нагадую, що ми ведемо пряму трансляцію на YouTube каналі, тому, шановні колеги...

_____. Але ж ми не сказали в якому, можливо, в іншій руці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це таке, це таке. Я про шутки, просто на всяк випадок.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

Дякую, шановні колеги, за те, що ви вирішити у конституційний спосіб обійти ту конституційну кризу, в якій ми опинилися. Я ще раз дуже дякую як одному автору законопроекту, так і авторам альтернативного законопроекту в тій частині, що рішення Конституційного Суду, яке набуло чинності і не може бути оскаржено, лягло в основу ваших законопроектів. І ми в конституційний законний спосіб намагаємося на нашому комітеті врегулювати ті питання щодо відновлення довіри як суспільства, так і законодавців до конституційної процедури вирішення у процесуальному порядку питань, на які звернув увагу Конституційний Суд, щодо декларування довіри досудової системи і саме ми вирішуємо це в правовий і конституційний спосіб.

Дякую вам за це. І готовий підтримати як один, так і другий законопроект щодо включення його в порядок денний Верховної Ради.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є тоді пропозиція.

Ну, давайте Руслан Петрович. І, якщо немає інших пропозицій, після цього перейти до голосування.

Руслан Петрович.

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович, підкомітет також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, да.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. То може підкомітет спочатку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да.

Павло Васильович, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Добрий день, колеги! Сьогодні на засіданні підкомітету з питань правосуддя обидва законопроекти були розглянуті на предмет, чи можливо включати до порядку денного. І відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України підкомітет з питань правосуддя рекомендував рекомендувати комітету включити ці обидва законопроекти до порядку денного сесії Верховної Ради. Підстави невключення немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, Павло Васильович, за те, що так оперативно провели засідання підкомітету, і членам комітету.

Руслан Петрович. Да, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я дуже коротко. Я дякую і авторам, і дякую підкомітету і, сподіваюсь, комітету за те, що ми підтримуємо такий підхід. Тому що це справді спосіб виконання рішення Конституційного Суду, а не ті пропозиції, які є в залі, які там підтримуються більше сотнею народних депутатів.

Тому що, скажімо, можна дискутувати з приводу форми. Я, Сергій Володимирович, я вам вже казав, я можу висловити низку застережень, тому що я, наприклад, вважаю, що ВККС не може бути контролюючим органом по

відношенню до суддів Конституційного Суду. Це моє переконання, я вважаю, що це має бути інший орган.

Так само в рішенні Конституційного Суду йдеться про те, що всі органи судової влади, тобто і суміжні інститути, це і Вища рада правосуддя, і саме ВККС. А хто їх буде перевіряти?

Я думаю, що може бути інший спосіб, який, до речі, теж запропонований народними депутатами в самому Законі "Про запобігання корупції" там окремою статтею особливості передбаченого такого роду для суддівської влади, там написано, що має бути створений якийсь спеціальний орган, наприклад, якась рада доброчесності загальних судів та суддів Конституційного Суду, ВККС, ВРП і всіх решта, яка мала би це робити, а до її створення ці повноваження можна було б передати іншому органу. Але я не думаю, що це має бути ДСА, яке є матеріально-технічного забезпечення діяльності судів, це, можливо, наприклад, буде ВРП, якщо для того буде консенсус. Але спосіб, який пропонується, його, можливо, відкоригувати вже в другому читанні.

Тобто всі ці речі, я думаю, що деталі, на які ми знайдемо згоду, в разі, якщо ми підтримаємо такий підхід і сесійна зала підтримає, бо прийняття цього закону фактично знімає всю напругу в суспільстві і в сесійній залі і дає можливість дуже швидко, оперативно і ефективно вирішити кризу, і поставити крапку. І я думаю, що наш комітет як правовий має бути локомотивом в цьому питанні, тому я абсолютно підтримую.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Петрович.

Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. Дякую.

Я хочу висловити точку зору підкомітету. Ми дійсно підтримали даний законопроект для включення до порядку денного, але хочу звернути увагу,

що дані законопроекти повинні пройти широке обговорення. Відповідно до законодавства ми маємо отримати консультативні висновки Верховного Суду, Вищої ради правосуддя, а також, я думаю, що непогано було б почути точку зору Ради суддів України. І тому я думаю, що ми маємо готуватися до широкого обговорення даних питань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Миколайович.

Тоді є пропозиція поставити на голосування проекти висновків комітету.

Перший висновок. Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо моніторингу способу життя суддів та з метою приведення його норм у відповідність до рішення Конституційного Суду України від 27 жовтня 2020 року № 13-р/2020 (реєстраційний номер 4292), поданий народними депутатами України Тимошенко, Власенком та Савчук.

Прошу голосувати. Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.
Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

17 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Наступний висновок.

_____. Утримався – 1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 1 – утримався. Да, я так и сказав.

Наступний висновок. Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо визначення правових та організаційних засад функціонування системи запобігання корупції в судах (реєстраційний номер 4292-1) (від 3 листопада 2020 року), поданий народними депутатами України Масловим, Тарасенком та іншими. Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов – за.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякую.

18 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного – це законопроект 4229 про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Закону України "Про Вищу раду правосуддя" щодо завершення

конкурсних процедур на зайняття посад суддів місцевих судів. В нас є кілька авторів, я пропоную, це також попередній розгляд, пропоную надати слово автору.

Народний депутат Маслов або Дирдін. Хто з вас – Максим або Денис? Хто буде?

ДИРДІН М.Є. Маслов скаже. Я потім доповню і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді Маслов, Дирдін і потім співголова підкомітету народний депутат Павліш. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, дякую.

Даним законопроектом, фактично даний законопроект – це певною мірою доопрацьований законопроект 2525, який знаходився на обговоренні вже в комітеті, але в цьому законопроекті дійсно виписані ті процедури, які дозволять на практиці здійснити призначення суддів до місцевих судів.

Фактично він стосується трьох категорій кандидатів в судді, які вже пройшли майже всі, а деякі пройшли всі етапи добору на посаду суддів. Стосується трьох категорій.

Даним законопроектом, власне, пропонується внесення змін до двох законів. Це "Прикінцеві та перехідні положення" Закону "Про судоустрій і статус суддів", яким передбачається тимчасово, акцентую увагу, саме тимчасово, до дня початку дії повноважного складу Вищої кваліфікаційної комісії встановити особливий порядок завершення конкурсних процедур для призначення на посаду суддів місцевих судів.

Далі вносяться зміни в "Прикінцеві та перехідні положення" Закону "Про Вищу раду правосуддя", які регулюють декілька окремих категорій кандидатів, які досі залишилися непризначеними на посади суддів місцевих судів.

Проблему, я думаю, що не потрібно ще раз повторювати, брак кадрів в судовій системі, це люди, які вже за результатами вже попроходили кваліфікаційні оцінювання, частина з них вже попроходила і навіть документи лежали на підписі у попереднього Президента, але так і не були вони призначені через до певної міри незрозумілі обставини. І внаслідок того, що був прийнятий законопроект 193, який, власне, зробив неповноважною Вищу кваліфікаційну комісію суддів, ці люди знову залишилися досі з незавершеними процедурами.

Судова система на сьогоднішній день потребує цих кадрів. І тому я вважаю за необхідне тимчасово на період до початку функціонування Вищої кваліфікаційної комісії уповноважити, дати повноваження Вищій раді правосуддя завершити ті конкурсні процедури для того, щоб їх призначити на посади.

Дякую. Якщо є питання, готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Євгенович, будь ласка.

ДИРДІН М.Є. Дійсно, цей законопроект є доопрацьований, законопроект 2525, який комітет теж, якщо я не помиляюсь, повністю підтримав його щодо включення у порядок денний.

І другий момент. Дійсно, що цей законопроект, який зараз ми розглядаємо для включення до порядку денного, є доопрацьований, тому що там не була ще врахована одна категорія кандидатів у судді з певних моментів. Вирішили піти таким чином, як нове і виправити ці моменти, які були не враховані в 2525.

І прошу колег цей законопроект підтримати в даному голосуванні щодо включення у порядок денний. Він є важливим і необхідним для судоустрою і статусу суддів в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Співголова підкомітету Павло Васильович Павліш, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Доброго дня! Шановні колеги, даний законопроект також було сьогодні розглянуто на засіданні підкомітету. І відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України підкомітет рекомендував комітету включити його до порядку денного. Відсутні підстави, які могли б говорити про його неможливість включення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Чи є необхідність обговорювати питання? Можемо голосувати?

ДИРДІН М.Є. Немає, можемо голосувати.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Є, є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто хоче обговорити?

_____ . Включення до порядку денного, наголошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович, будь ласка, вам слово.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я одне речення, якщо можна.

Я під час 2525 про це говорив і зараз кажу, шановні колеги. Я хочу вам сказати, що це, по-моєму, при моїй пам'яті четвертий законопроект, який передбачає щось тимчасово врегулювати до формування ВККС. Вже протягом року ми тимчасово це робимо. Я пригадую, як перший раз мене переконували колеги, що це ж, ну, воно на тиждень, на два, не переживайте,

ну, максимум на місяць. Вже рік пройшов. Я просто боюся, щоб ця "благая ідея" знову не законсервувала ситуацію. Ви скажете, так ми ж все врегулювали, і те врегулювали, і те врегулювали, нащо нам взагалі ВККС, до цього повертатися... Давайте ще півроку.

Тому з цих міркувань я утримуюсь. Хоча я розумію, що проблема є, і її треба вирішувати. Просто щоб автори не приймали це на свою адресу. Це моя принципова позиція з самого початку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Да, пане Денис, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Дякую колезі за думку його.

Стосовно висловленого. Я сам так само дотримуюсь тієї думки, що не можна включати якісь виняткові процедури, виключення робити і так далі. Так само цього притримуюсь.

Запобіжником цього окрім самого тексту законопроекту, в якому закладено до початку функціонування уповноваженого складу Вищої кваліфікаційної комісії, є те, що він стосується конкретних категорій кандидатів на посаду судді. Коли їх призначать, вже він не буде стосуватися інших категорій кандидатів. Тому це не стосується порядку добору, той, який існує на сьогоднішній день. Він вирішив лише питання тих категорій, які ще залишилися ще старі, і того не буде.

Дякую.

_____ . Я підтверджую слова пана Маслова, це дійсно так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Тоді є пропозиція переходити до голосування.

Народний депутат Бабій, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний – нема.

Народний депутат Власенко. Не бачу.

Народний депутат Демченко. Також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Костін – "за".

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Не бачу.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря. Ольга Володимирівна.
Не бачу.
Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій. Бачу, але не чую. Богдан
Григорович.

_____ . Включіть звук. Пане Торохтій, звук включіть. Не чує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, я тут бачу, що картинка зависла, так.

Народний депутат Фріс.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій – за.

Народний депутат Фріс. Не бачу.

У нас 13 – за, проти – 0, утримався – 1. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Я ще перед минулим засіданням комітету надсилав всім пропозиції щодо плану законопроектних робіт на 2021 рік. Він був і минулого разу, і цього разу в нашому "Електронному комітеті". Я знаю, що є ще дві пропозиції. Була пропозиція від Ольги Володимирівни Совгирі додати Закон про внесення змін до Закону "Про Конституційний Суд України". Ми розуміємо, що таке питання зараз є актуальним до цього плану. І є ще пропозиція від народного депутата Бабія. Так, Роман Вячеславович, будь ласка. А потім я надам слово тим, у кого які ще є пропозиції.

БАБІЙ Р.В. Я також прошу включити до плану законопроектних робіт на наступний рік такі пункти, як внесення нової... законопроекту, в якому міститься нова редакція Закону "Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини". Нагадаю просто щодо актуальності цього питання. Що закон існує, якщо не помиляюсь, біля 15 років. Останні зміни до нього вносились біля 10 років тому. А ситуація міняється, маємо... мабуть, всі колеги знають, що маємо значні проблеми в цьому напрямку. Експерти, багато експертів, з якими я спілкуюся із-за того, що очолюю профільний підкомітет, висловлюють побажання все-таки

прийняти нову редакцію цього закону, який більше відповідає викликам сьогодення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додали цю пропозицію.

Чи є інші пропозиції? Чи можемо голосувати?

Руслане Петровичу, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Чуєте мене зараз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми чуємо вас добре.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я би просив ще законопроект 4339. Але було б добре, щоб ми його розглянули ще цього року, якщо це можливо. Якщо ні, то...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми його розглянемо, безумовно. Він тільки був наданий комітету 10 жовтня, тобто тут у нас сьогодні...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Але він дуже важливий в контексті того, що ми сьогодні оголосили конкурс, він стосується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я знаю.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Якщо це можливо, то було б добре, щоб ми до того часу, поки надавалися пропозиції, вже якимось чином його розглянули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслане Петровичу, мова йде про здебільшого законопроекти, які ми будемо приймати в наступному році, але цей законопроект, безумовно, поставимо на розгляд комітету. Ми ж розуміємо, ми зараз більшість цих законопроектів розглядаємо в першу чергу.

Шановні колеги, якщо немає інших пропозицій, я пропоную проголосувати, тому що ми вже дещо перебрали час з цим питанням.

Тоді ставлю на голосування рішення Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо пропозиції комітету до проекту Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік. Затвердити ці пропозиції, надіслати пропозиції першому заступнику Голови Верховної Ради з врахуванням тих пропозицій, які ми додали під час обговорення.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін. За.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Василь Іванович, ми вас не чуємо. Василь Іванович, ми вас бачимо, але не чуємо.

_____ . Щось обговорює Василь Іванович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, ну, ладно, тоді почекаємо.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгіря.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

Василь Іванович, ви з нами? Василь Іванович зайнятий. Але я так думаю, що...

14 – за, проти – 0, утрималися – 0. Рішення прийнято.

І в нас залишилося ще одне рішення, це пропозиція...

_____. Вибачте, я маю йти, тому мушу... Є кворум, якщо я піду?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз поки що кворум є. Так, будь ласка, ми розуміємо ситуацію. Будь ласка.

Шановні колеги, є така пропозиція. З урахуванням того, що з причин карантину Верховна Рада в другий раз вимушена була перенести парламентські слухання з проблем виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини, і два рази ми до них готувалися і інформували наших міжнародних партнерів і в Раді Європи, і в Комітеті міністрів Ради Європи, вони це підтримують, є така пропозиція. З урахуванням того, що Верховна Рада не може проводити парламентські слухання в режимі онлайн, а комітет ми, і багато інших комітетів вже проводять у такому режимі, запропонувати провести комітетські слухання,

хоч не парламентські, але комітетські слухання "Проблеми виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини" і призначити їх на 9 грудня 2020 року. Це буде як рішення про внесення змін до плану роботи Комітету з питань правової політики на період роботи четвертої сесії Верховної Ради України.

Я прошу підтримати і просто проголосувати зараз без обговорення. Підтримано головою підкомітету Романом Вячеславовичем Бабієм, тому ставлю на голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За. І думаю, що про стан судочинства в Україні теж можна провести в комітеті слухання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми над цим питанням тоді окремо поспілкуємося в робочому порядку і тоді узгодимо це питання.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов вже, да.

Народний депутат Німченко. Василь Іванович.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соколов.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук. Ми не чуємо, Микола.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

Рахуємо. 13 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято. Дякую.

Чи є якісь питання в пункті "Різне" чи можемо завершувати?

МАКАРОВ О.А. Скажіть, будь ласка, чи буде в нас продовжений конкурс, мається на увазі, чи будемо голосувати за суддів Конституційного Суду, які в п'ятницю ми почали, чи вівторок ми з цього починаємо, хто знає?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви знаєте, я думаю, що це питання буде на Погоджувальній раді вирішено.

МАКАРОВ О.А. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Треба запросити, безумовно, тобто ми будемо відслідковувати, як тільки буде інформація від Апарату Верховної Ради, в той самий момент я підпишу листа про запрошення. Тобто це, я розумію так, що це, я, на жаль, не був присутній, але розумію так, що це планувалось саме таким чином. Якщо буде, як буде в мене тільки інформація, я її також скину в наш загальний чат комітету. Добре?

МАКАРОВ О.А. Андрій Євгенович, всі мають годинники, всі знають, як процедура проходить у обговоренні і голосуванні, тому поставили саме

так, щоб проголосували тільки за одного. Тому нічого не планувалося. По другому не планувалося, я вам доповідаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, я цього не знаю, я не можу коментувати, тому... Я почув.

Колеги, є ще питання?

ВАТРАС В.А. Є ще одне питання, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Володимир Антонович, да.

ВАТРАС В.А. Шановні колеги, я пропоную на наступному засіданні комітету обговорити питання стосовно неналежного фінансування судів України, яке закладено в проекті Закону про Державний бюджет, який ми проголосували в першому читанні, і в тому числі щодо неналежного, взагалі нефінансування Верховного Суду України.

Ми на засіданні комітету від 2 листопада 2020 року підтримали пропозицію Верховного Суду України щодо їх фінансування за окремою програмою – утримання Верховного Суду України на 21-й рік, але бюджетний комітет не підтримав цього питання. В зв'язку з цим судді і працівники апарату Верховного Суду України залишаються без належного фінансування. Ну, і інші наші правки, які ми подавали разом з нашими колегами, в тому числі з народним депутатом Масловим, з народним депутатом Торохтієм, вони не в повній мірі враховані бюджетним комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за це нагадування.

Я в діалозі зараз з Міністерством фінансів і поки що це така складна дуже дискусія. Ми все ж таки маємо надію про те, що дослухаються до позиції комітету, тому що ви справедливо сказали про правки від наших народних депутатів і всі наші рішення як комітету також оформлені були в

якості правок від комітету, і в багатьох питаннях вони співпадають з вашими, з правками наших народних депутатів.

Це питання, дійсно, є дуже складним, але ми ним займаємося. Я думаю, що я буду вдячний всім народним депутатам, які долучаться до цієї роботи на рівні уряду, на рівні Міністерства фінансів, щоб це не виглядало тільки як моя діяльність. Я думаю, що якщо всі ми будемо разом цим займатися, то ми зможемо все ж таки забезпечити належне фінансування судової системи на наступний рік, щоб не було ситуацій, як в цьому році вона відбулася.

І ще є питання до фінансування системи ДСА, тобто загальних судів і апеляційних судів. В цьому році, ми пам'ятаємо, що на одному із засідань комітету заступник міністра фінансів або, я уже не пам'ятаю, міністр фінансів сказав, що їхня така попередня думка, що десь 400-500 мільйонів гривень ще потрібно в цьому році як мінімум дофінансувати Державну судову адміністрацію. Але мова йде не про Державну судову адміністрацію як таку, мова йде про забезпечення витрат на здійснення правосуддя. Тобто ми знаємо, що ситуація із зв'язком дуже складна, що є велика заборгованість щодо послуг зв'язку, є заборгованість перед поштою і є випадки, коли просто не відправляються поштові відправлення. Це неможливо, це не може так функціонувати в нашій країні.

І, безумовно, є питання до фінансування, яке стосується заробітних плат працівників апарату судів. Але, на жаль, я поширював всі ці листи членам нашого комітету в наш загальний чат, що, на жаль, позиція Міністерства фінансів була, полягала в тому, що вони вважають, що фінансування достатньо. Тобто будемо спілкуватися, продовжувати наше спілкування з Прем'єр-міністром і з міністром фінансів з обох цих питань.

Дякую, шановні колеги. І я тоді оголошую засідання комітету закритим. Дякую всім. Всім гарних вихідних.